

Direktoratet for Byggkvalitet Eierundersøkelsen 2013

Hovedrapport

17/12-2013

TNS Gallup

© TNS Høst 2013

Eierundersøkelsen 2013

Innhold.

1

Hovedfunn og anbefalinger. 3

2

Om undersøkelsen. 8

3

Holdninger og etterlevelse av regelverket
blant bygningseiere. 22

4

Kjennskap. 35

5

Praktiske erfaringer. 40

6

Opplevelse av de statlige virkemidlene. 44

1

Hovedfunn og anbefalinger.

Hovedfunn og anbefalinger

Hvordan bygningseiere opplever statlige virkemidler innen bygg og eiendom

- **Kjennskap:** Profesjonelle bygningseiere har gjennomgående bedre kjennskap til statlig regelverk og tilskuddsordninger enn eneboligeiere. Energimerkeforskriften og forskrifter som gjelder elsikkerhet og brannvern er relativt godt kjent av målgruppene, mens andre deler av regelverket er forholdsvis ukjent.
- **Grad av etterlevelse og bruk:** Brannsikkerhet prioriteres mest av alle eiergruppene. Mange har gjort mye for å sikre bygningen sin mot brann, mens færre har gjort noe for å tilpasse bygningene for funksjonshemmede. Det er stort sett bare kommunene som svarer at økonomiske tilskuddsordninger har hatt betydning for deres eieradferd.
- **Opplevelse av de statlige virkemidlene:** Regelverket oppfattes i begrenset grad som at det tar vare på egne og samfunnets interesser. Profesjonelle bygningseiere oppfatter ikke at dagens regelverk bidrar til fornuftig boligbygging. De hevder at det er for høye kostnader forbundet med å følge dagens regelverk, samt at regelverket er vanskelig å tolke. For eneboligeiernes del handler det i større grad om manglende kjennskap.
- **Anbefaling:** Styrke kunnskap om universell utforming, inneklime og energimerkeforskriften blant private eneboligeiere. Disse nåes enklest gjennom kommunale organer og tilsynsmyndigheter.
- **Anbefaling:** Synliggjøre økonomiske tilskuddsordninger ovenfor eneboligeiere og borettslag. Utrede hvorfor eiere (bortsett fra kommunale) ikke gjør større bruk av tilgjengelige økonomiske tilskuddsordninger. Handler det om mangel på kjennskap til ordningene, eller er ordningene for lite attraktive?
- **Anbefaling:** Det bør kartlegges nærmere hvilke deler av regelverket som er kostnadskrevende å følge for næringslivet, samt hvordan regelverket best kan forenkles.

Oppsummering av resultater: Kjennskap

Kjennskap til regelverk for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.

- Kunnskapen om regelverket er størst i offentlig sektor, og lavest blant privatpersoner.
- Eiergruppene har jevnt over moderat til lav kjennskap til regelverket. Det er et stort sprik mellom eiergruppene når det gjelder hvilke forskrifter, direktiver og lover som de kjenner til.
- Energimerkeforskriften og forskrifter som gjelder elsikkerhet og brannvern er relativt godt kjent, mens andre deler av regelverket er forholdsvis ukjent, særlig blant privatpersoner (eneboligeiere).
- Blant ordførere så er kunnskapen god om hva kommunen eier, men flere mente de ikke var den personen i kommunens ledelse som hadde best oversikt over hvordan å utøve eiendomsansvaret i forhold til regelverket. Ansvarer i mange kommuner er delegert til eksempelvis et kommunalt foretak, en eiendomsavdeling, eller til rådmannen.

Kjennskap til økonomiske virkemiddel (avgifter, tilskudd, lån)

- Kunnskapen om tilskuddsordninger er relativt lav blant alle eiergruppene, bortsett fra kunnskapen om Enovas tilskudd til energieffektivisering. Denne tilskuddsordningen er kjent av en svært stor andel av eierne.
- Særlig eneboligeiere har begrenset kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger rettet mot boligeiere.
- **Kjennskap til virkemiddel som gjelder kompetanseutvikling, innovasjon og informasjon**
- Alle eiergruppene er enige om at det offentlige gjør mye for å spre kunnskap om brannsikkerhet og energisparing, men at de gjør mindre på andre områder, som bevaring av verneverdige bygg og universell utforming.

Oppsummering av resultater: Grad av etterlevelse og bruk

Etterlevelse av regelverket for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.

- Brannsikkerhet prioriteres mest, mens bevaring av verneverdige bygg regnes som minst viktig av eierne. Mange eiere sier de har gjort mye for å sikre bygningen sin mot brann, mens færre har gjort noe for å tilpasse bygningene funksjonshemmede, særlig blant privatpersoner og borettslag.
- Eldre respondenter (60+) svarer ikke så annerledes enn de yngre respondentene (15-29) angående viktigheten av universell utforming, bortsett fra at flere yngre enn eldre ikke har noen mening om hvor viktig universell utforming er.
- Når det gjelder den faktiske graden av tilpasning til funksjonshemmede imidlertid, så er det en tydelig sammenheng mellom stigende alder og en stigende grad av tilpasning.
- Kommunene og næringslivet har flest planer om tiltak. 83% av kommunene vil gjøre energibesparende tiltak, mens kun 33% av eneboligeierne sier det samme.
- Særlig borettslagsledere svarer at byggene de har ansvar for ikke er godt tilpasset funksjonshemmede
- I næringslivet og i borettslag/sameier er det svært vanlig at eieren ikke selv har kontakt med

- myndighetene. Privatpersoner tilpasser i størst grad sine prosjekter for å unngå å søke om tillatelse, mens næringslivet unnlater å gjennomføre prosjekter på grunn av regelverket.
- Branntilsynet og feierne er de mest aktive tilsynene. Næringslivet og borettslag kontrolleres oftere enn privatpersoner, men når det gjelder brann opplever også privatpersoner en stor grad av kontroll.
 - Blant ordførerne i kommunene var det en oppfatning at de folkevalgte ikke skal ha gjennomføringsansvar.
 - For eneboligeiere er det svært viktig at kravene som stilles til dem fra offentlige myndigheter oppfattes som overkommelige (relativt enkle å innfri), fornuftige og nødvendige.

Bruk av økonomiske virkemiddel

- Kommunene er i størst grad påvirket av låne- og tilskuddsordninger. Privatpersoner er nærmest ikke påvirket i det hele tatt.
- Tilskudd til energieffektivisering skiller seg ut som den tilskuddsordningen som har størst påvirkningskraft blant alle eiergrupper.

Oppsummering av resultater: Opplevelse av de statlige virkemidlene

Opplevelse av regelverket

- Næringslivet opplever kostander som den største hindringen i å følge regelverket, mens privatpersoner opplever at det er tolkningsvansker som er hovedårsaken til at det er vanskelig å følge.
- Borettslag er mest positive til tilsyn. Alle gruppene ser på kravene som relativt overkommelige, men ikke spesielt kompetansehevende eller lønnsomme.
- Næringslivet opplever i størst grad at planene deres påvirkes av lover og regler. De økonomiske kostnadene opplevs som mere negative enn forsinkelsene i tid.
- Særlig mange profesjonelle bygningseiere opplever at dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging, samt at det offentlige blander seg for mye inn i folks privatliv.
- Borettslagsledere vurderer at det offentlige bør bli bedre i sin spredning av kunnskap om bevaring av verneverdige bygg og om hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse.
- Næringslivet vurderer det offentliges spredning av informasjon om energisparing som positivt.
- Kommunene er ikke tilfredse med det offentliges spredning av kunnskap om bevaring av verneverdige bygg.

- Eneboligeiere opplever ikke at det offentlige i tilstrekkelig grad sprer kunnskap om universell utforming, hvordan innemiljøet i boliger kan forbedres med tanke på helse, eller hvordan verneverdige bygg skal bevares.
- Eneboligeierne er minst overbevist om at regelverket ivaretar egne- og samfunnets interesser.

Opplevelse av virkemiddel som gjelder kompetanseutvikling

- Svært mange av eierne opplever at lover og regler har ført til endringer i de opprinnelige planene for et byggeprosjekt, noe som tyder på at det er en mangel på kompetansespredning om regelverket.
- Det var et ønske fra ordførerne om å øke tilsynenes nytteverdi ved i større grad å kunne ha en dialog, og å bruke tilsynene som rådgivende ressurs. I dag kan tilsynene noen ganger mer oppfattes som en enveis kontrollfunksjon enn en konstruktiv partner for rådgivning og dialog.

2

Om undersøkelsen.

Formål

Direktoratet for Byggkvalitet (DiBK) forvalter veiledning til teknisk forskrift for bygging i Norge. I stortingsmelding 28 2011-2012 "Gode bygg for eit betre samfunn. En framtidretta bygningspolitikk" har direktoratet fått et utvidet ansvar for å arbeide med bygningers livsløp – "Fra vugge til grav".

Statlige myndigheter benytter en rekke virkemidler for å påvirke bygningseiers prioriteringer slik at samfunnsmessige interesser blir ivaretatt. Virkemidlene kan deles i følgende tre kategorier:

- Regelverk for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.
- Økonomiske virkemiddel (avgifter, tilskudd, lån)
- Virkemiddel som gjelder kompetanseutvikling, innovasjon og informasjon

Formålet med undersøkelsen som TNS Gallup har gjennomført for DiBK er å finne ut hvordan bygningseierne opplever de statlige virkemidlene.

Temaområder som kartlegges i undersøkelsen

Kjennskap til:

- Regelverk for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.
- Økonomiske virkemiddel (avgifter, tilskudd, lån)
- Virkemiddel som gjelder kompetanseutvikling, innovasjon og informasjon

Grad av etterlevelse og bruk av:

- Regelverket for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.
- Økonomiske virkemiddel (avgifter, tilskudd, lån)

Opplevelse av:

- Regelverket for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, tilgjengelighet, bygningsvern, energibruk m.m.
- Økonomiske virkemiddel (avgifter, tilskudd, lån)
- Virkemiddel som gjelder kompetanseutvikling, innovasjon og informasjon

Spørreskjema og evalueringsspørsmål

Et spørreskjema ble utviklet i tråd med undersøkelsens formål av TNS Gallup i samarbeid med Direktoratet for Byggkvalitet. Skjemaet ble også sendt på høring hos representanter for DiBk's eierforum i forkant av feltarbeidet.

Skjemaet ble utformet for å kunne svare på følgende spørsmål:

- Hvor godt kjenner eierne til regelverk og tilskuddsordninger?
- Hvilke holdninger har eierne? Hva har eierne gjort? Hva har eierne planer om å gjøre?
- Opplevs virkemidlene som nødvendige? Fornuftig? Overkommelige? Lønnsomme? Kompetansehevende?

Undersøkelsen ble gjennomført av et team på fire medarbeidere hos TNS Gallup

Audun Fladmoe, Prosjektmedarbeider

- Rådgiver TNS Gallup, Politikk og Samfunn fra 2011.
- Doktorgrad (PhD) i statsvitenskap fra NTNU
- Audun har svært god metodekompetanse i kvantitative/statistiske og kvalitative metoder.

Jens Ludvigsen, Prosjektmedarbeider

- Seniorrådgiver, TNS Gallup, Kvalitativt analysesenter fra 2008.
- Utdannet Cand. Mag fra UiO.
- 13 års erfaring som prosjektleder innenfor kvalitativ analyse og rådgivning, hvorav de 5 år siste fra TNS Gallup.

Martin Svedman, Prosjektleder

- Seniorrådgiver, TNS Gallup, Global Practice fra 2008.
- Siviløkonom fra HEC Paris
- Seniorrådgiver i TNS Gallups «Global Practice» team, som jobber på tvers av kunder og prosjekter for å tilføre spesialkompetanse på prosjektledelse og dataanalyse.

Sjur Egstad, Prosjektmedarbeider

- Seniorrådgiver, TNS Gallup, Kvalitativt Analysesenter fra 2004.
- Utdannet siviløkonom fra NHH.
- Har spesiell styrke på B2B-intervjuer og intervjuer av «vanskelige» målgrupper og på høyere nivåer i organisasjoner og bedrifter.

Målgrupper

Eierundersøkelsen er gjennomført blant eiere av bygninger i Norge. Fire grupper eiere ble intervjuet av TNS Gallup i tidsrommet 05.11.2013- 15.12.2013:

- Privatpersoner (eneboligeiere)
- Næringsliv (profesjonelle eiere av bygg)
- Borettslag/sameier (styreledere)
- Offentlige eiere (eiendomsforvaltere i kommunene og ordførere)

Metode

Eiergruppene ble intervjuet ved hjelp av følgende metoder:

▪ **Kvantitative intervju**

- Privatpersoner (eneboligeiere)- Webintervju*
- Næringsliv (profesjonelle eiere av bygg)- Telefonintervju
- Borettslag/sameier (styreledere)- Telefonintervju
- Offentlige eiere (eiendomsforvaltere i kommunene)- intervju på epost

▪ **Kvalitative intervju**

- Offentlige eiere (ordførere)- kvalitative dybdeintervju

**For en nærmere gjennomgang av hvordan utvalget ble trukket og intervjuene ble gjennomført på internett, se [Vedlegg 4, Om Galluppanelet](#).*

Utvalg 1: Privatpersoner

- Tidsrom: Intervjuene ble gjennomført på web fra 4/11/2013- 10/11/2013.
- Antall intervju: 530 gjennomførte intervju med eneboligeiere.
- Utvalgskilder: Utvalget ble trukket fra Galluppanelet.

▪ Oslo/Akershus	132	(25%)
▪ Rest Østland	136	(26%)
▪ Sør-/Vestland	171	(32%)
▪ Tr.lag/Nord-Norge	91	(18%)
▪ Mann	277	(52%)
▪ Kvinne	253	(48%)
▪ 15-29	24	(5%)
▪ 30-44	151	(28%)
▪ 45-59	169	(32%)
▪ 60+	186	(35%)

Utvalg 2: Næringsliv

- Tidsrom: Intervjuene ble gjennomført på telefon fra 05.11.2013- 22.11.2013.
- Antall intervju: 100 intervju med daglige ledere i private eiendomsfirmaer.
- Utvalgskilder: Utvalget inkluderte alle medlemsbedriftene i Norsk Eiendom, supplert av et bedriftsutvalg trukket fra TNS Gallups bedriftsdatabase (levert av Lindorff).

▪ Oslo/Akershus	41	(41%)
▪ Rest Østland	22	(22%)
▪ Sør-/Vestland	26	(26%)
▪ Tr.lag/Nord-Norge	11	(11%)
▪ 0-9 ansatte	65	(65 %)
▪ 10-49 ansatte	26	(26 %)
▪ 50-249 ansatte	7	(7 %)
▪ 250 + ansatte	2	(2 %)
▪ 1 999 999 eller mindre i omsetning	8	(12 %)
▪ 2 mill. -9.99 mill	29	(43 %)
▪ 10 millioner- 49 999 999	25	(37 %)
▪ 50 millioner eller mer i omsetning	5	(7 %)

Utvalg 3: Borettslag/sameier

- Tidsrom: Intervjuene ble gjennomført på telefon fra 05.11.2013- 22.11.2013.
- Antall intervju: 200 intervju med styreledere i borettslag og sameier
- Utvalgskilder: Utvalget besto av et bedriftsutvalg trukket fra TNS Gallups bedriftsdatabase (levert av Lindorff).

▪ Oslo/-Akershus	24	(12 %)
▪ Rest Østland	68	(34 %)
▪ Sør/-Vestland	59	(30 %)
▪ Trlag/-N.Norge	49	(25 %)
▪ 1-9 eiendommer	77	(39 %)
▪ 10-19 eiendommer	43	(22 %)
▪ 20-29 eiendommer	20	(10 %)
▪ 30 eller flere eiendommer	60	(30 %)
▪ Leiligheter og blokker	120	(60 % - flere svar mulig)
▪ Rekkehus og tomannsboliger	59	(30 %- flere svar mulig)
▪ Annet	50	(25 %- flere svar mulig)

Utvalg 4: Offentlige eiere (eiendomsforvaltere i kommunene)

- Tidsrom: Intervjuene ble gjennomført via epost fra 11.11.2013-29.11.2013.
- Antall intervju: 172 gjennomførte epostintervju.
- Utvalgskilder: En epost med en innbydelse til undersøkelsen ble sendt til de elektroniske postmottakene til alle kommunene i Norge. Mottakeren av eposten ble bedt om å videresende undersøkelsen til kommunens eiendomsforvalter.

▪ Oslo/Akershus	13	(8 %)
▪ Rest Østland	47	(27 %)
▪ Sør-/Vestland	56	(33 %)
▪ Tr.lag/Nord-Norge	56	(33 %)

Utvalg 5: Offentlige eiere (ordførere)

- Tidsrom: Intervjuene ble gjennomført ifra 18.11.2013- 2.12.2013
 - Antall intervju: 10 gjennomførte kvalitative dybdeintervju med ordførere. 4 intervju ble gjennomført ansikt til ansikt. 6 ble gjennomført på telefon.
 - Utvalgskilder: Ordførerne ble vervet som deltakere i undersøkelsen ved at en erfaren person i TNS Gallups verveavdeling, - med slike målgrupper som spesialområde for verving, tok kontakt med ordførernes forværelser og derigjennom med ordførerne. Formålet med undersøkelsen og innholdet i intervjuet ble skissert for ordførerne, som deretter tok stilling til om de ønsket å delta. Det ble også utarbeidet en informasjonsmail som kunne sendes ordførerne for ytterligere å understreke viktigheten i å la seg intervju.
-
- Øst-Norge: 6 int.
 - Sør-Norge: 1 int. Alle kommuner med 10-50 000 innbyggere.
 - Vest-Norge: 1 int. Jevn fordeling av kommuner over intervallet.
 - Midt-Norge 1 int.
 - Nord-Norge: 1 int.

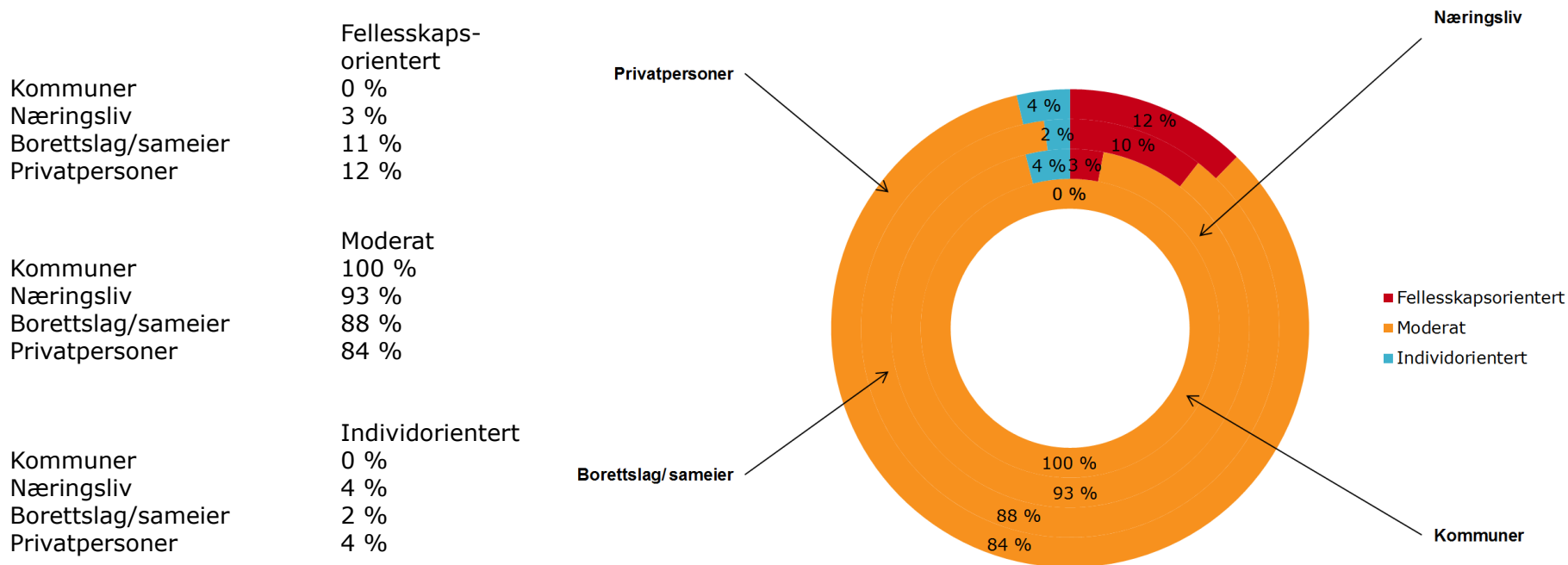
Om å lese resultatene

I denne rapporten blir resultatene av de kvantitative undersøkelsene formidlet ved hjelp av grafiske fremstillinger av frekvensfordelinger og snittscorer.

- Liggende stolpediagram og hjuldiagram viser en frekvensfordeling- andelen respondenter som avgir et visst svar).
- Stolpediagram viser snittscorer. Alle spørsmål hvor respondentene ble bedt om å svare på en skala er blitt regnet om til snittscorer. I spørreskjemaet ble det brukt fempunkts-skalaer, for eksempel fra mest til minst viktig. For å regne ut en snittscore så gis et visst antall poeng for hver verdi på skalaen. Poengene går fra 0 til 100. 100 poeng gis for den øverste verdien på skalaen (Mest viktig- Mest kjennskap til) , og 0 poeng for den nederste (Minst viktig- Minst kjennskap til). Etterpå regnes det ut en snittscore for alle respondentene i en gruppe.
 - En snittscore på over 70 kan regnes som høy. En score på mellom 50 og 70 bør regnes som middels. En score på under 50 er lav og kan forbedres.
 - Gjennomsnittsscoren representerer gjennomsnittet på målgruppenes scorer. Gjennomsnittsscoren påvirkes altså ikke av at det er ulike baser i hver målgruppe.

Verdigrunnlag spiller en rolle i hvordan eiere forholder seg til spørsmål om statlige virkemidler. Privatpersoner og borettslag er generelt mere fellesskapsorienterte enn næringslivet og kommunene. Generelt så er fellesskapsorienterte respondenter mere positive til statlige virkemidler.

Q25. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? Dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging- Et høyt skattenivå sikrer fellesgodene- Flere offentlige oppgaver burde utføres av private- Det offentlige blander seg for mye inn i folks privatliv- Allmennhensyn bør alltid gå foran hensynet til private interesser- Dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling

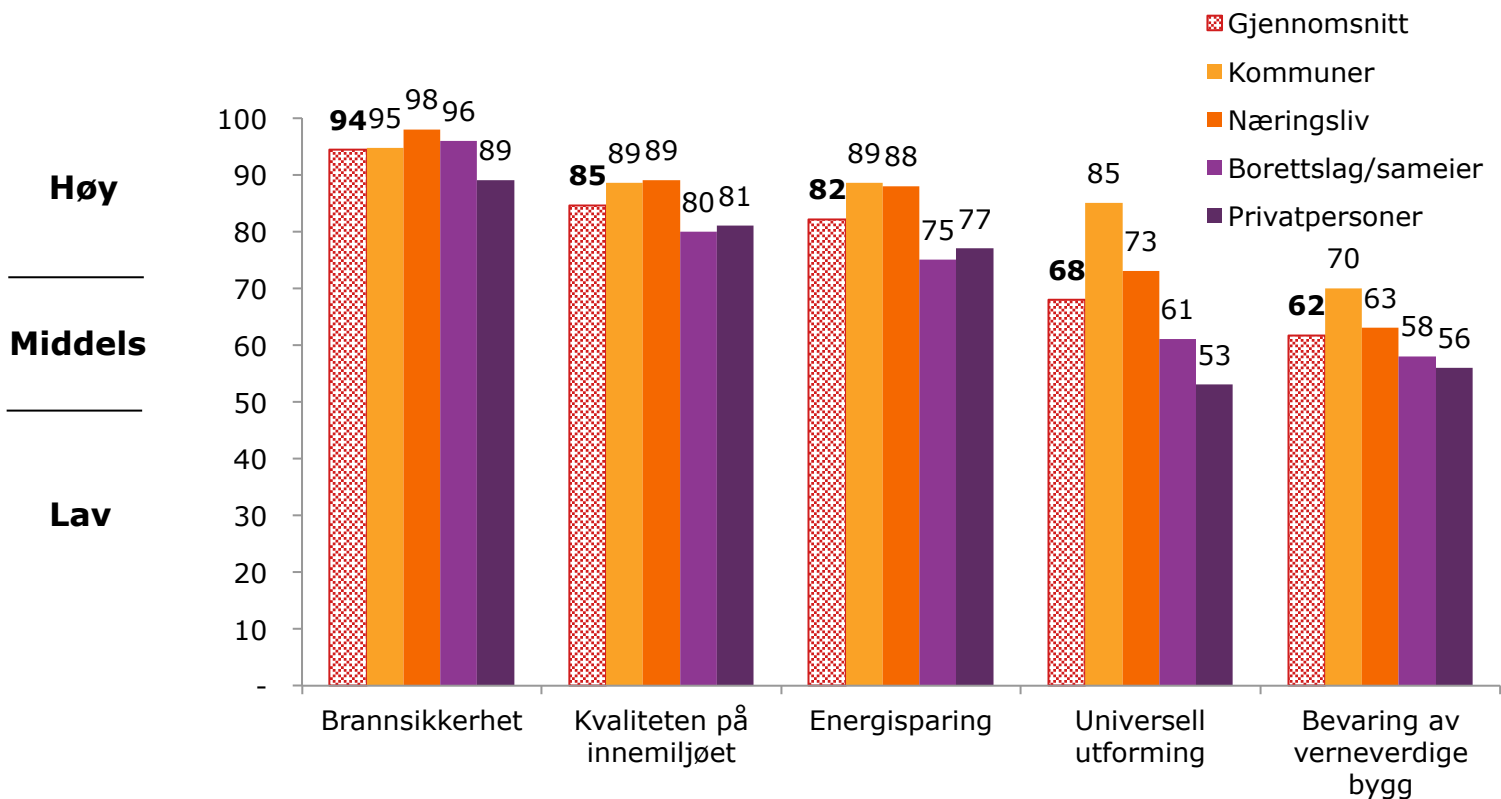

3

Holdninger og etterlevelse av regelverket blant bygningseiere.

Brannsikkerhet prioriteres mest, mens bevaring av verneverdige bygg regnes som minst viktig av eierne. Holdningene er relativt like på tvers av både alder og geografi.

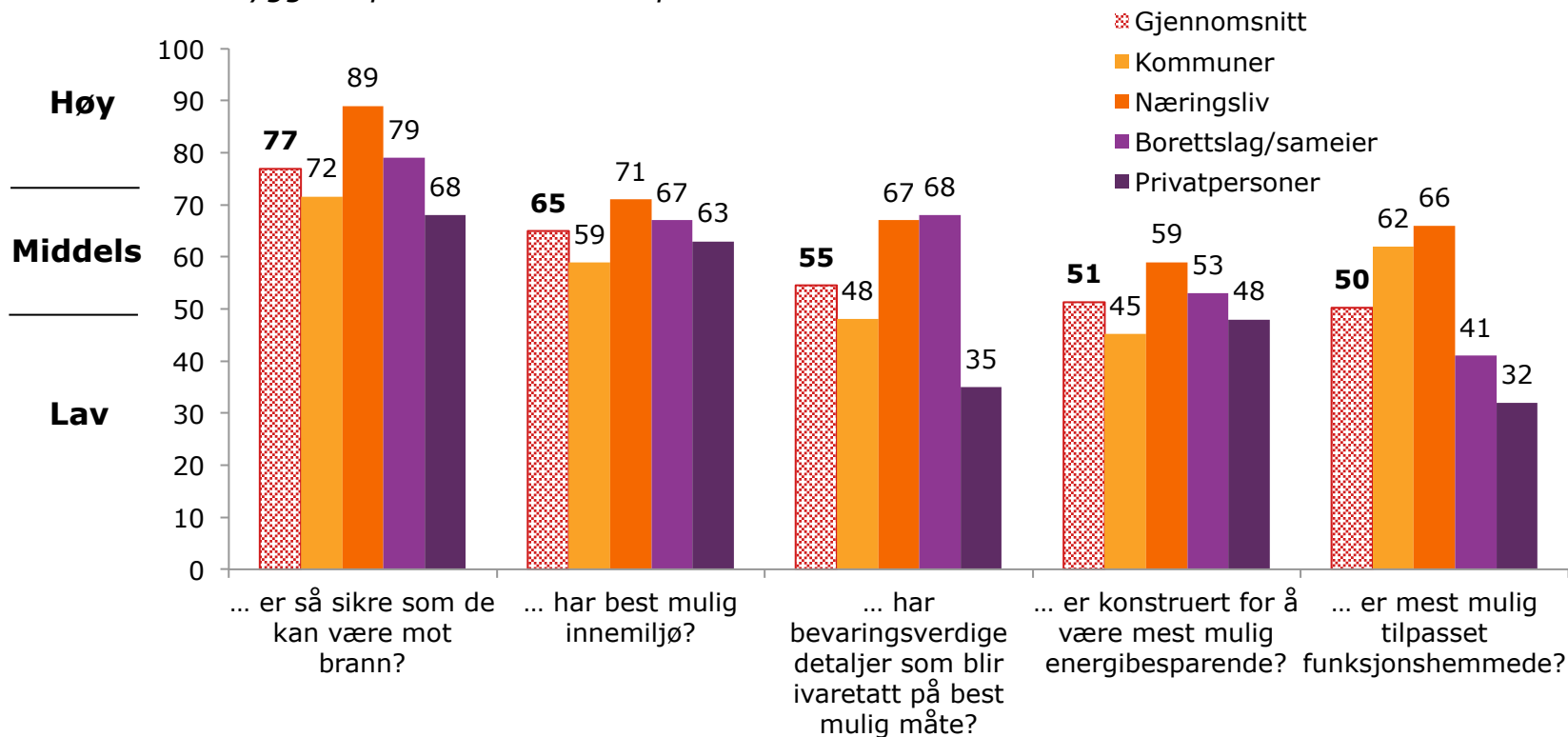
Q1. Hvor viktige eller uviktige er følgende temaer for deg som bygningseier?

N= Kommuner: 170, 170, 168, 172, 171 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 525, 520, 520, 483, 506

Mange eiere sier de har gjort mye for å sikre bygningen sin mot brann, mens færre har gjort noe for å tilpasse bygningene funksjonshemmede, særlig blant privatpersoner og borettslag.

Q2. Når du tenker på det eller de byggene du eier, i hvilken grad vil du si at bygget eller byggene på nåværende tidspunkt...

N= Kommuner: 170, 171, 172, 171, 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 524, 525, 525, 523, 527

Kommunene og næringslivet har flest planer om tiltak. 83% av kommunene vil gjøre energibesparende tiltak, mens kun 33% av eneboligeierne sier det samme.

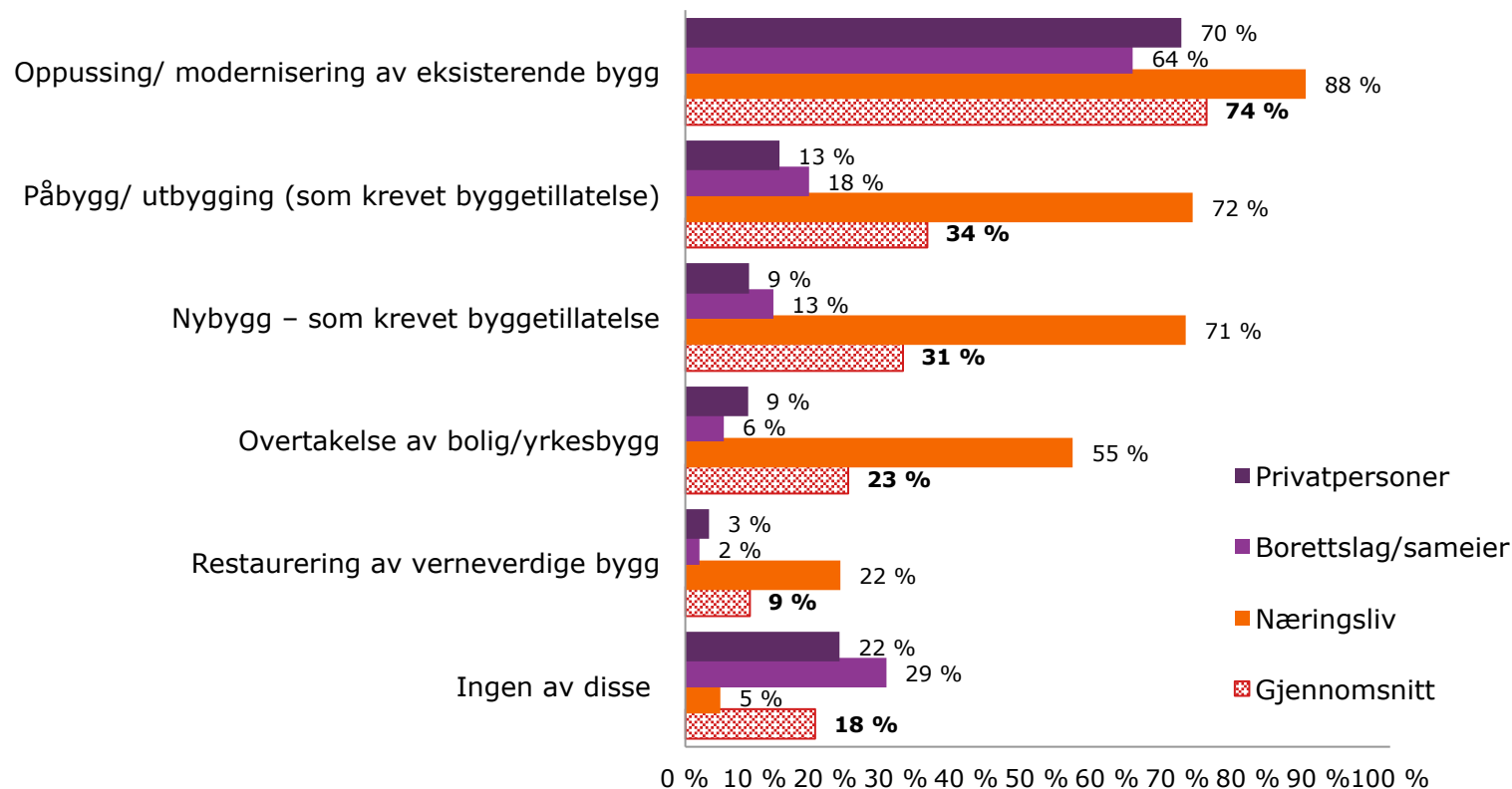
Q3. Har du planer om å gjøre noen av følgende tiltak i bygget eller i bygningene du eier i løpet av de neste fem årene? FLERE SVAR MULIG

N= Kommuner: 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Eneboligeierer pusser og moderniserer i stor grad opp eksisterende bygg, men bygger i svært liten grad nytt.

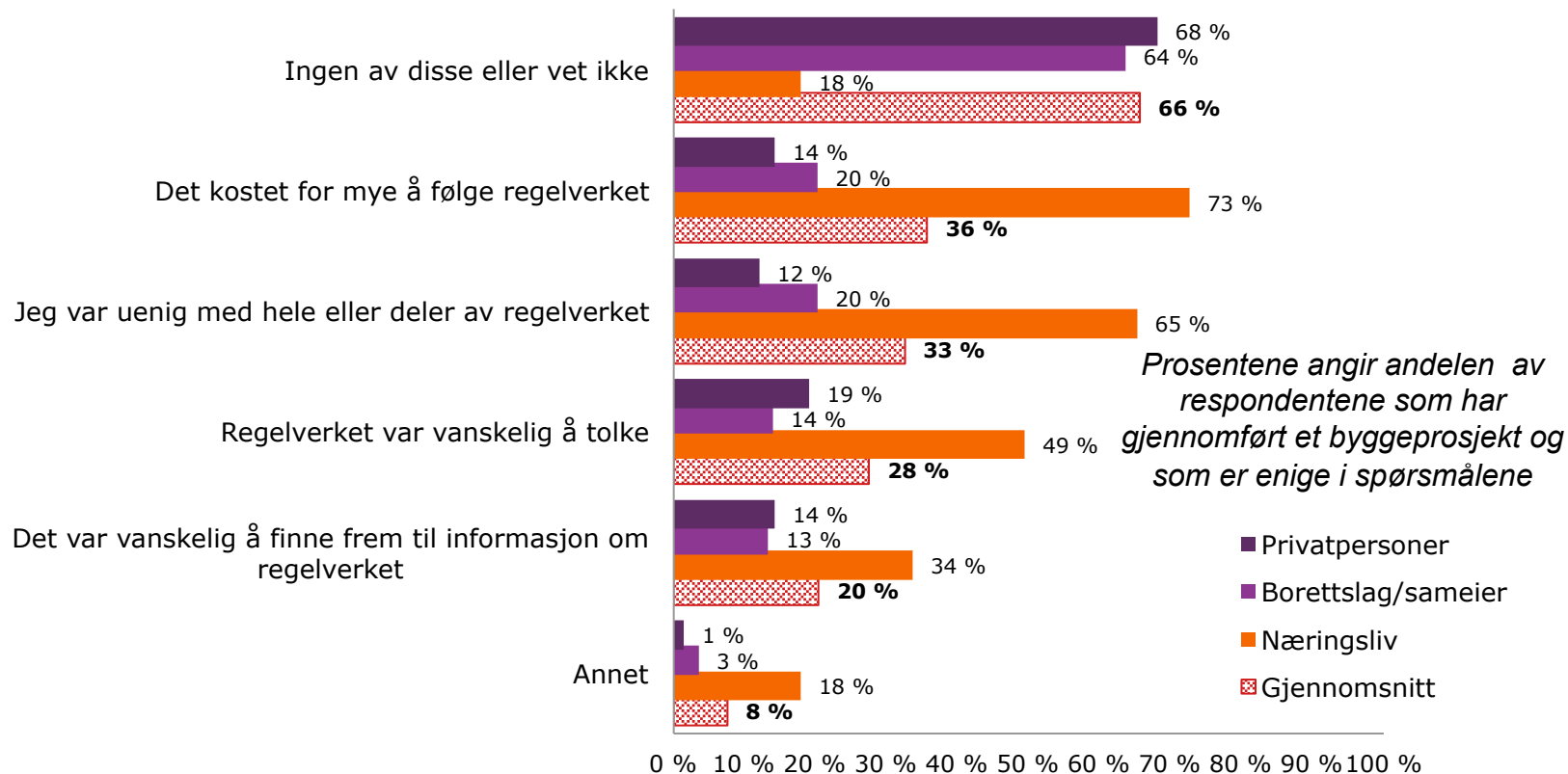
Q4. Har du i løpet av de siste 5 årene gjennomført noen av følgende typer byggeprosjekter? FLERE SVAR MULIG

N= Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Næringslivet opplever kostander som den største hindringen, mens privatpersoner opplever at det er tolkningsvansker som er hovedårsaken til at regelverket er vanskelig å følge.

Q5. Tenk på siste gang du gjennomførte et byggeprosjekt. Opplevde du at noen av følgende faktorer hindret deg i å følge det gjeldende regelverket? FLERE SVAR MULIG

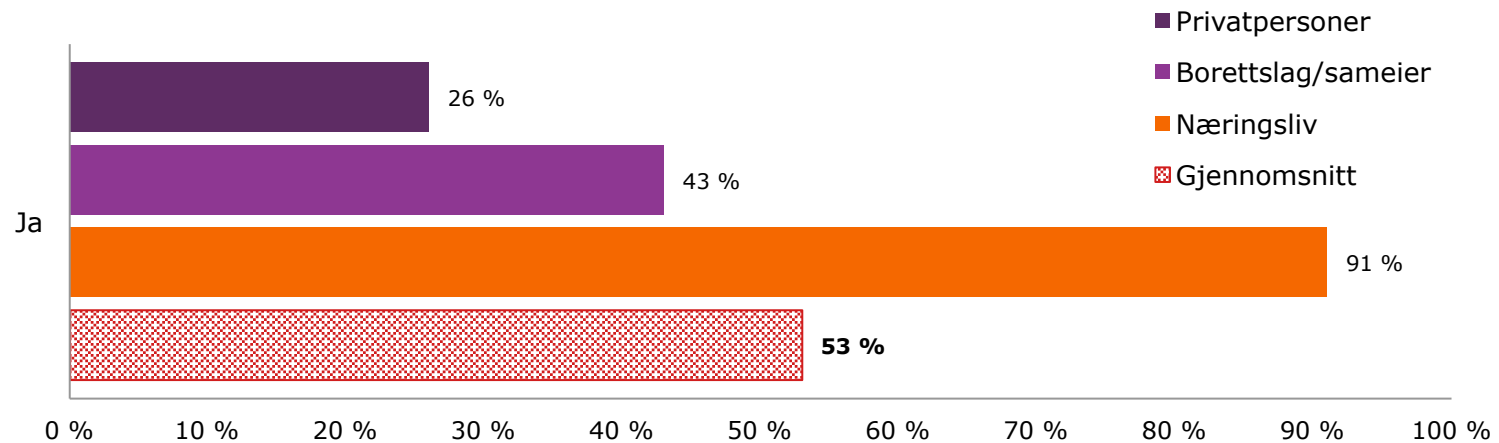

N= Næringsliv: 95 Borettslag: 143 Privatpersoner:414

Det er forskjell mellom gruppene, men selv blant privatpersoner har mange gjennomført søknadspliktige prosjekter (26%). En stor andel av privatpersonene som svarer «Ja» på dette spørsmålet er hytteeiere. 63% av privatpersonene som eier hytte sier at de har gjennomført et søknadspliktig byggeprosjekt.

Q6. Har du i løpet av de siste 5 årene gjennomført et søknadspliktig byggeprosjekt?

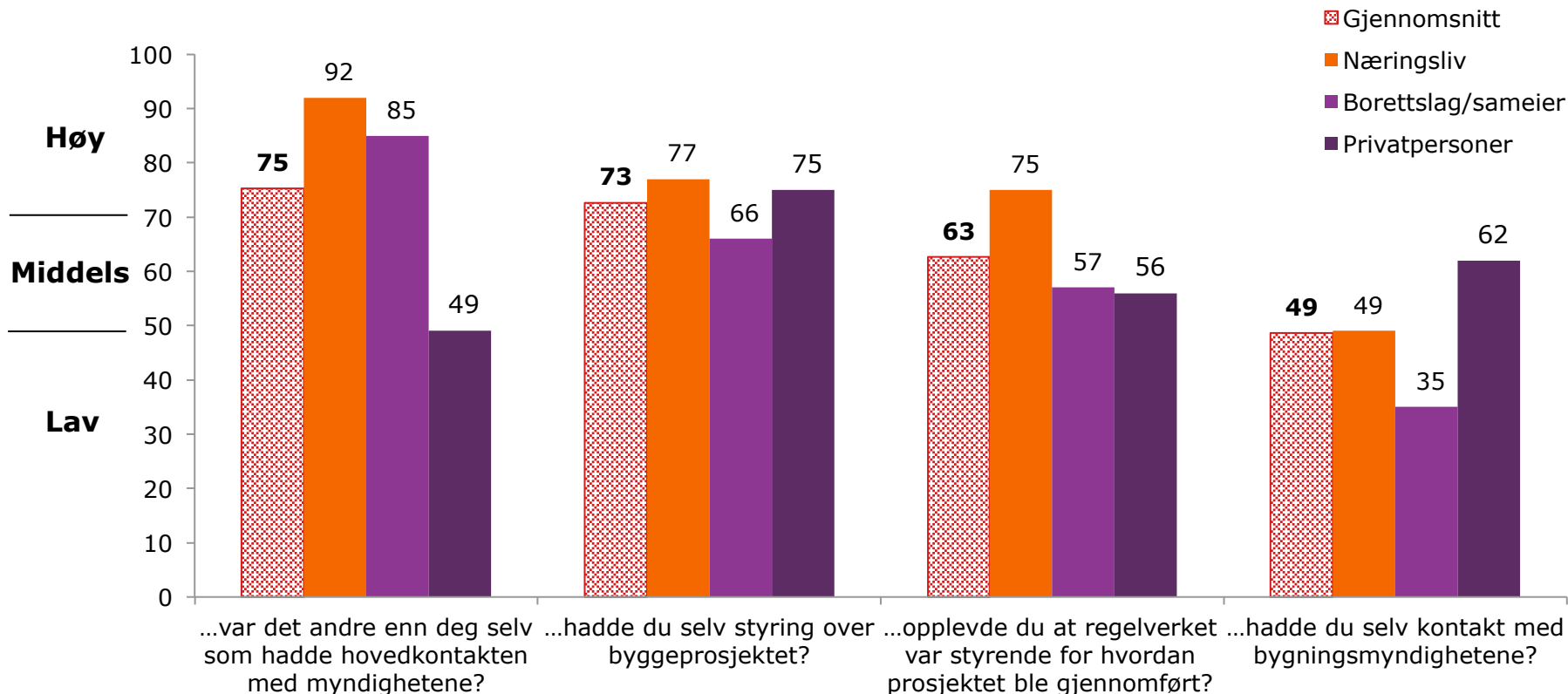
Andelen av respondentene som har gjennomført et byggeprosjekt og som sier seg enige i spørsmålet

N= Næringsliv: 95 Borettslag: 143 Privatpersoner: 414

I næringslivet og i borettslag/sameier så er det svært vanlig at eieren ikke selv har kontakt med myndighetene.

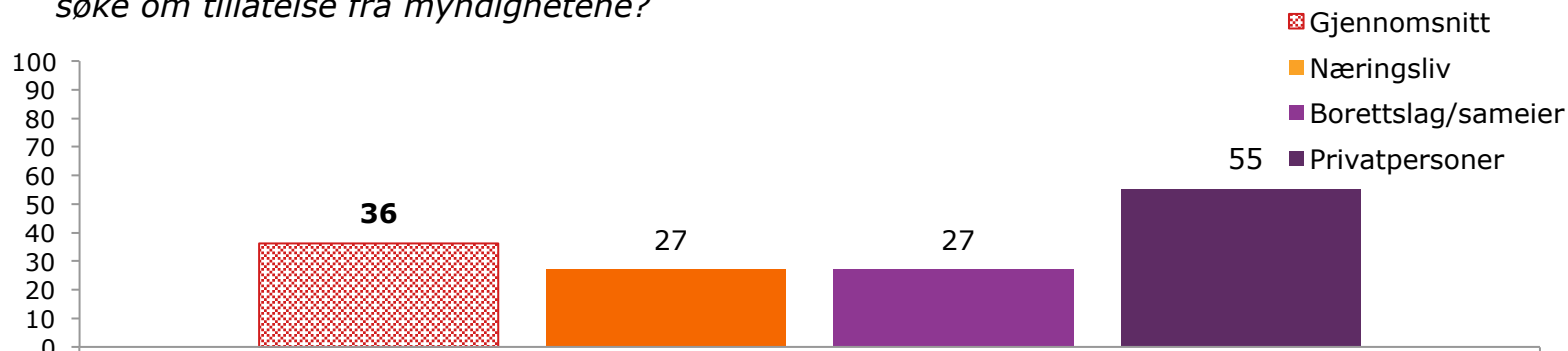
Q7. Tenk på siste gang du gjennomførte et søknadspliktig byggeprosjekt. I hvilken grad:

N= Næringsliv: 86 Borettslag: 61 Privatpersoner: 140, 139, 140, 139

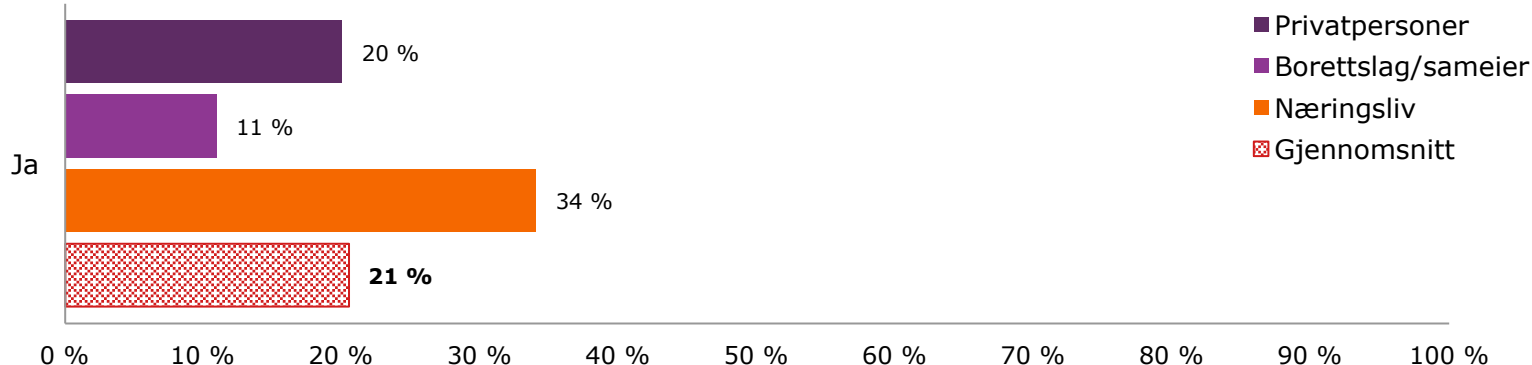
Privatpersoner tilpasser i størst grad sine prosjekter for å unngå å søke om tillatelse, mens næringslivet unnlater å gjennomføre visse prosjekter på grunn av regelverket.

Q8. I hvilken grad vil du si at du tilpasser dine byggeprosjekter for å unngå å måtte søke om tillatelse fra myndighetene?

N= Næringsliv: 95 Borettslag: 143 Privatpersoner: 413

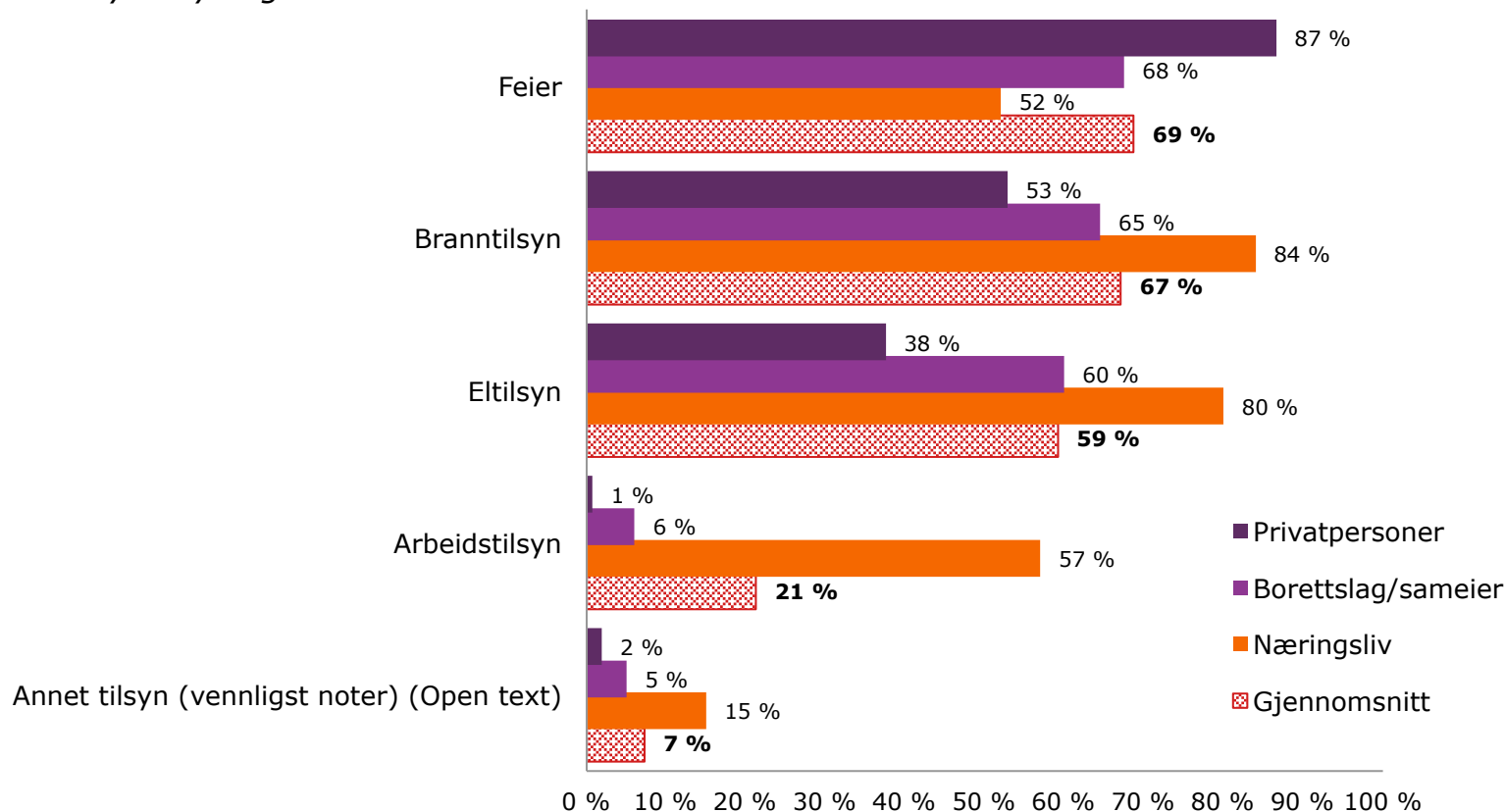
Q9. Har det hendt at du har unnlatt å gjennomføre et byggeprosjekt på grunn av regelverket?

N= Næringsliv: 95 Borettslag: 143 Privatpersoner: 414

Branntilsynet og feierne er de mest aktive tilsynene. Næringslivet og borettslag kontrolleres oftere enn privatpersoner, men når det gjelder brann opplever også privatpersoner en stor grad av kontroll.

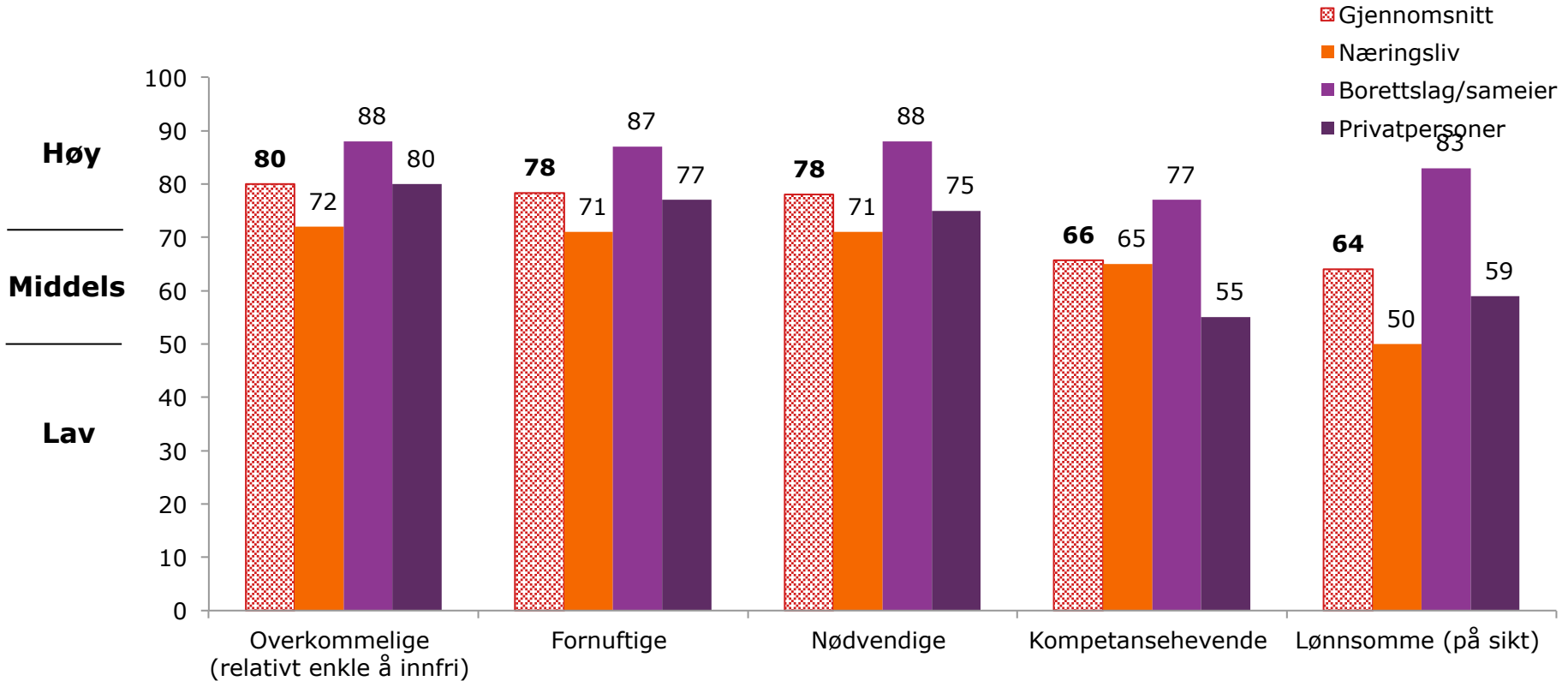
Q10. Har du i løpet av de siste 5 årene hatt besøk av noen av de følgende tilsynsmyndigheter? FLERE SVAR MULIG

N= Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Borettslag er mest positive til tilsynsmyndighetene. Alle gruppene ser på kravene som relativt overkommelige, men ikke spesielt kompetansehevende eller lønnsomme.

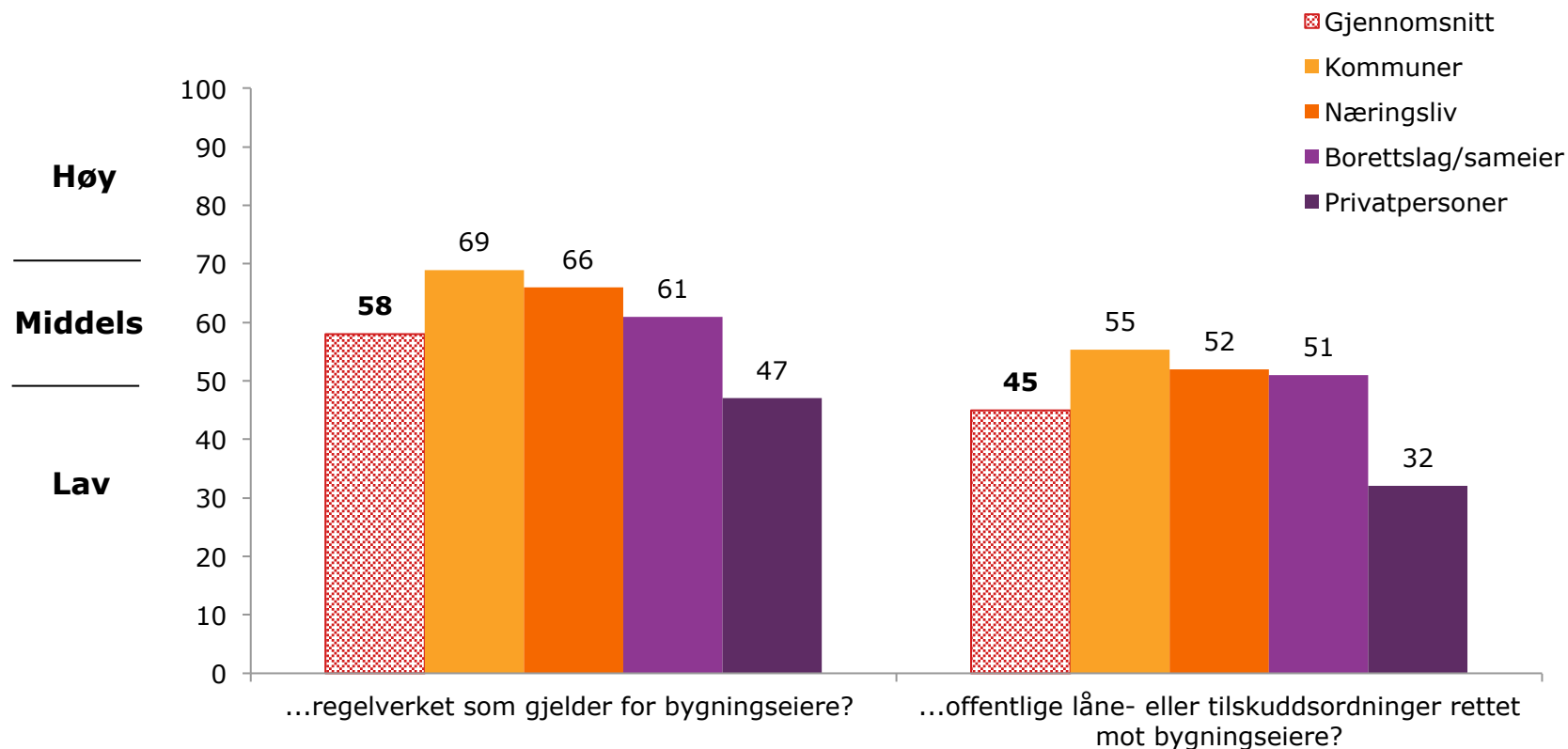
Q11. Tenk på siste gang du hadde besøk av en tilsynsmyndighet. Hvor enig eller uenig er du i at kravene som ble stilt til deg som bygningseier var...

N= Næringsliv: 98 Borettslag: 176 Privatpersoner: 477, 477, 475, 465, 470

Kunnskapen om regelverket er bedre enn kunnskapen om tilskuddsordninger. Det er ingen enorm kompetanseforskjell mellom gruppene, selv om kommunene og næringslivet er best informert.

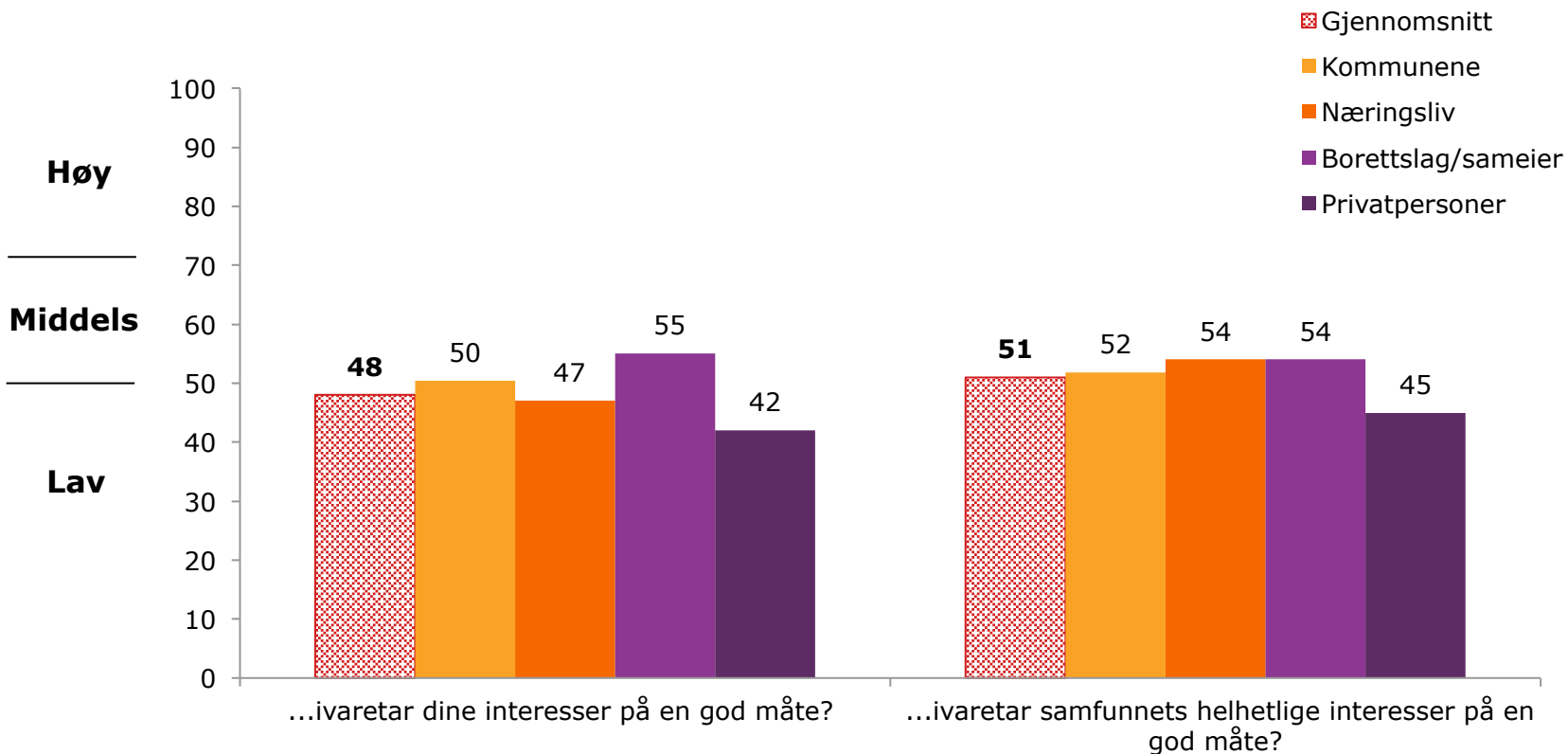
Q12-13. Hvor godt eller dårlig kjenner du personlig til...

N= Kommuner: 171, 170 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 529, 527

Eneboligeierne er minst overbevist om at regelverket ivaretar egne- og samfunnets interesser.

Q14-15. I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere...

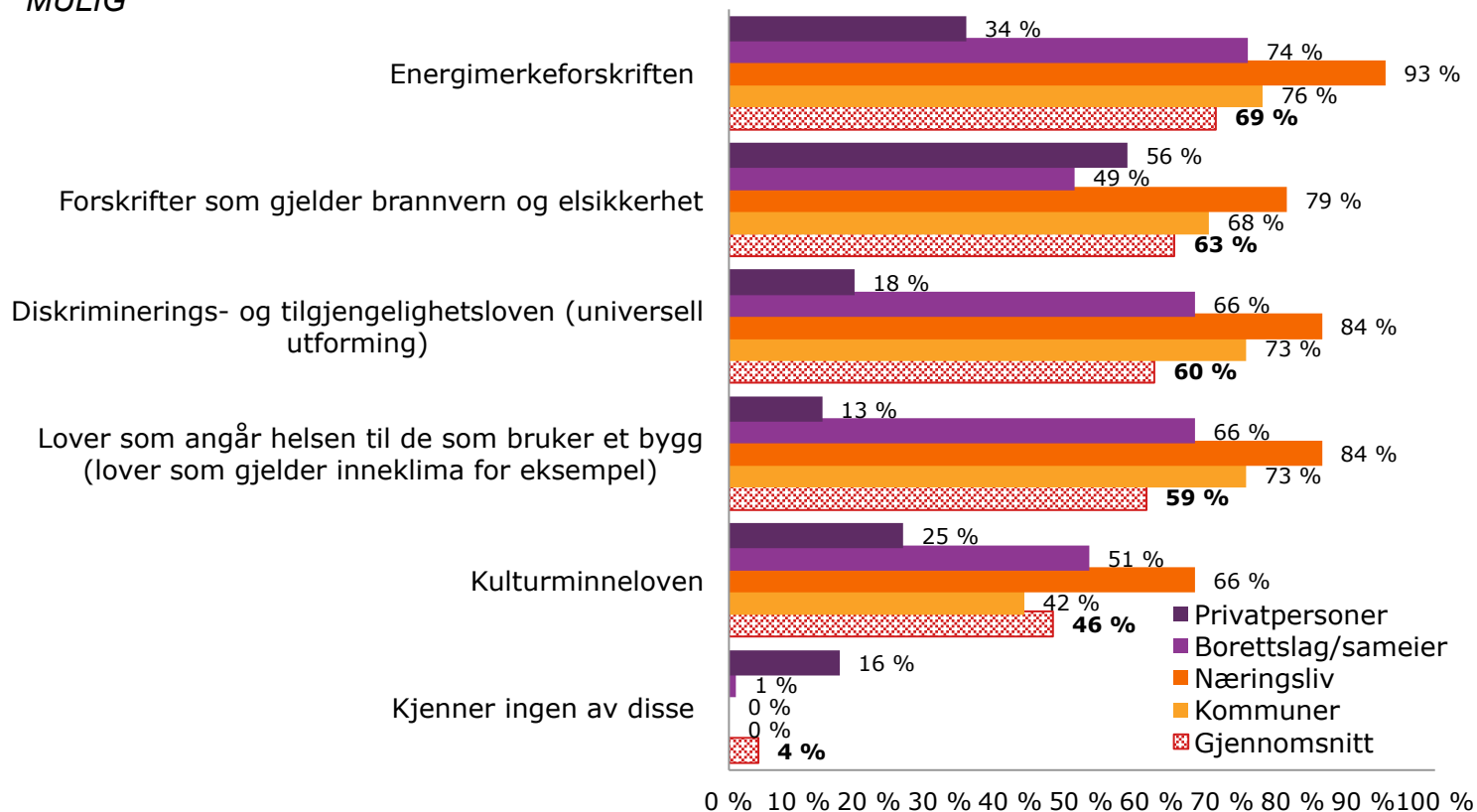
N= Kommuner: 171, 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 527

4

Kjennskap.

Det er et stort sprik mellom eiergruppene når det gjelder hvilke forskrifter, direktiver og lover som de kjenner til.

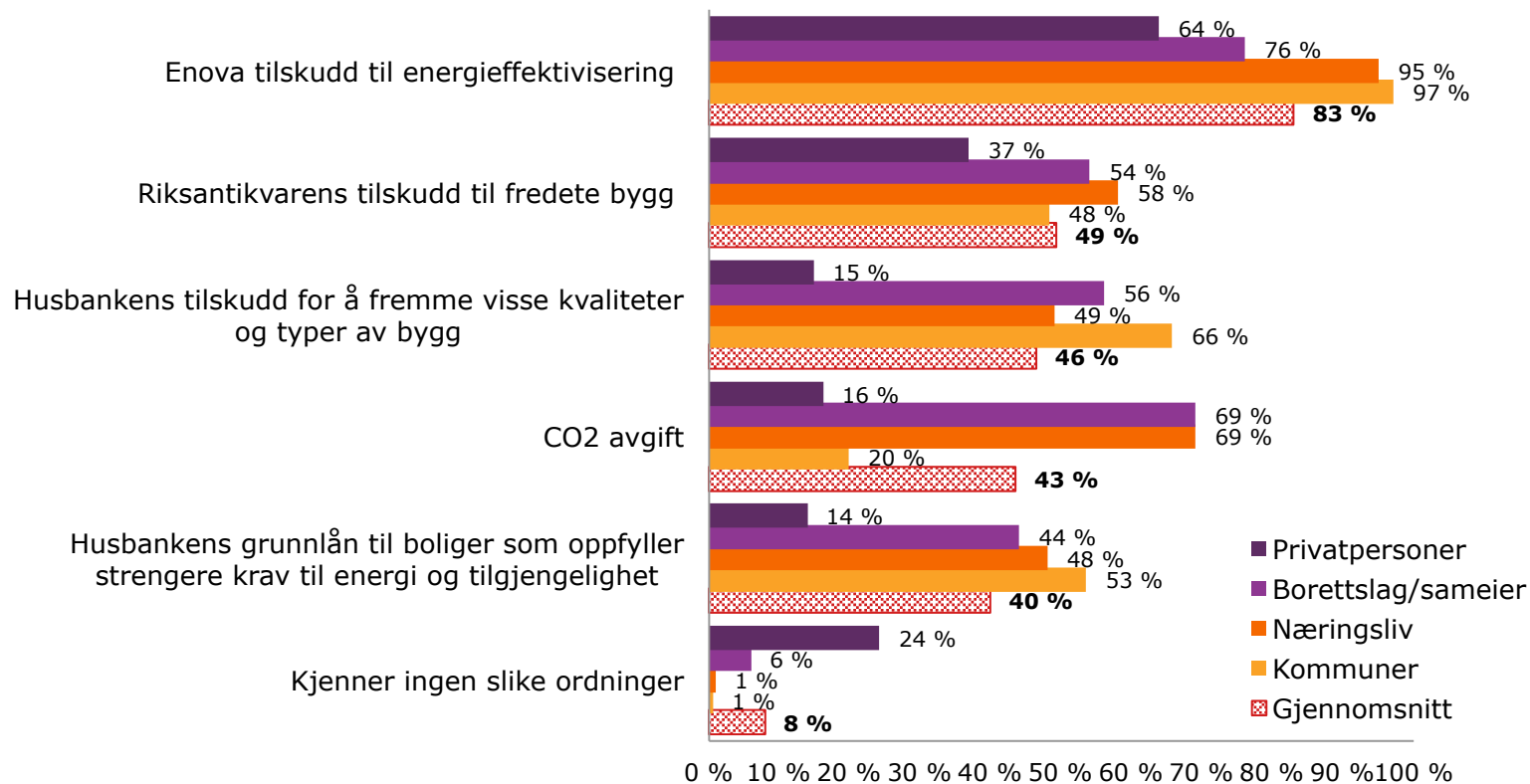
Q16. Hvilke av de følgende forskrifter, lover og direktiver kjenner du til? FLERE SVAR MULIG

N= Kommuner: 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Noen tilskuddsordninger er svært mye mer kjent enn andre- Enovas tilskudd til energieffektivisering er den mest kjente tilskuddsordningen i alle gruppene.

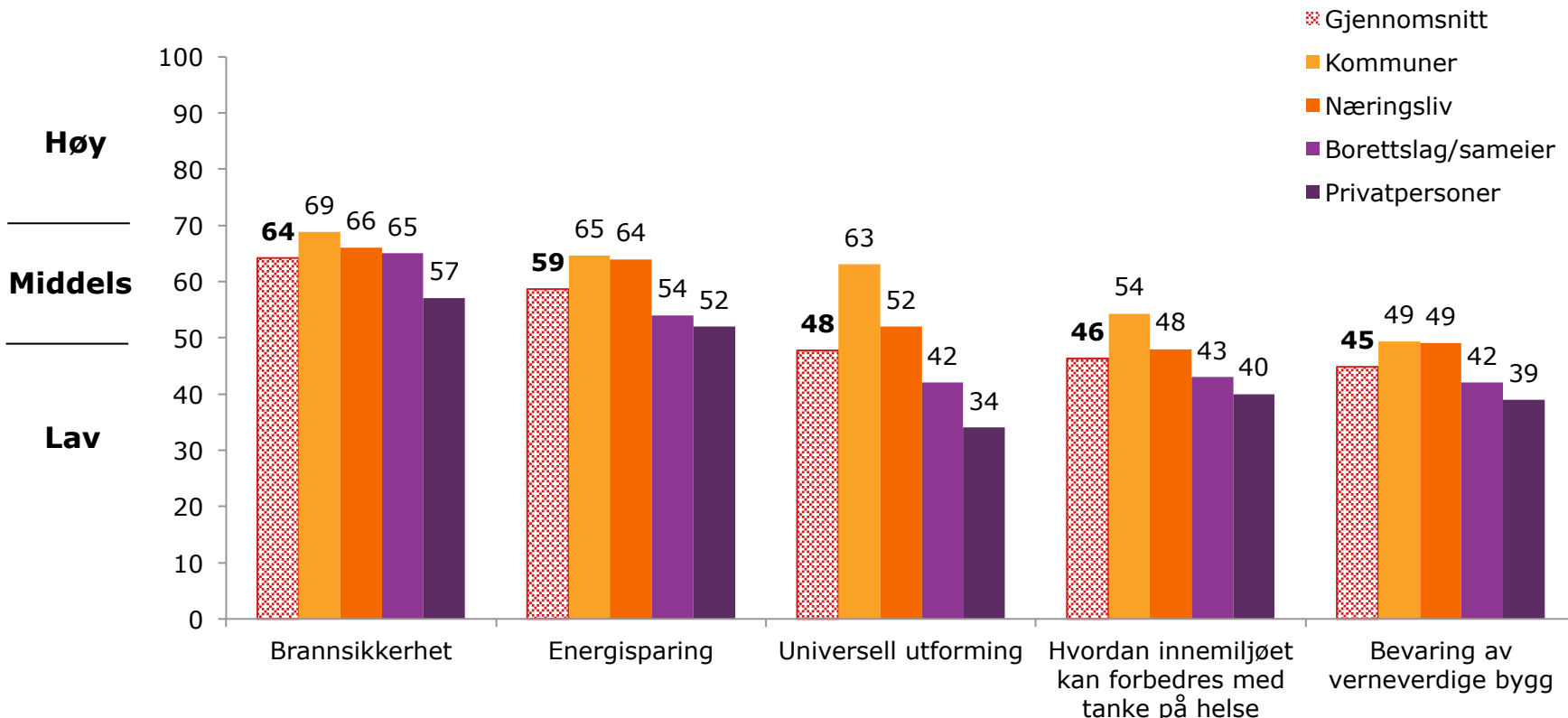
Q18. Kjenner du til eller har du hørt om noen av følgende avgifts-, lån- eller tilskuddsordninger for bygningseiere? FLERE SVAR MULIG

N= Kommuner: 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Gruppene er enige om at det offentlige gjør mye for å spre kunnskap om brannsikkerhet og energisparing, men at de gjør mindre på andre områder, som bevaring av verneverdige bygg.

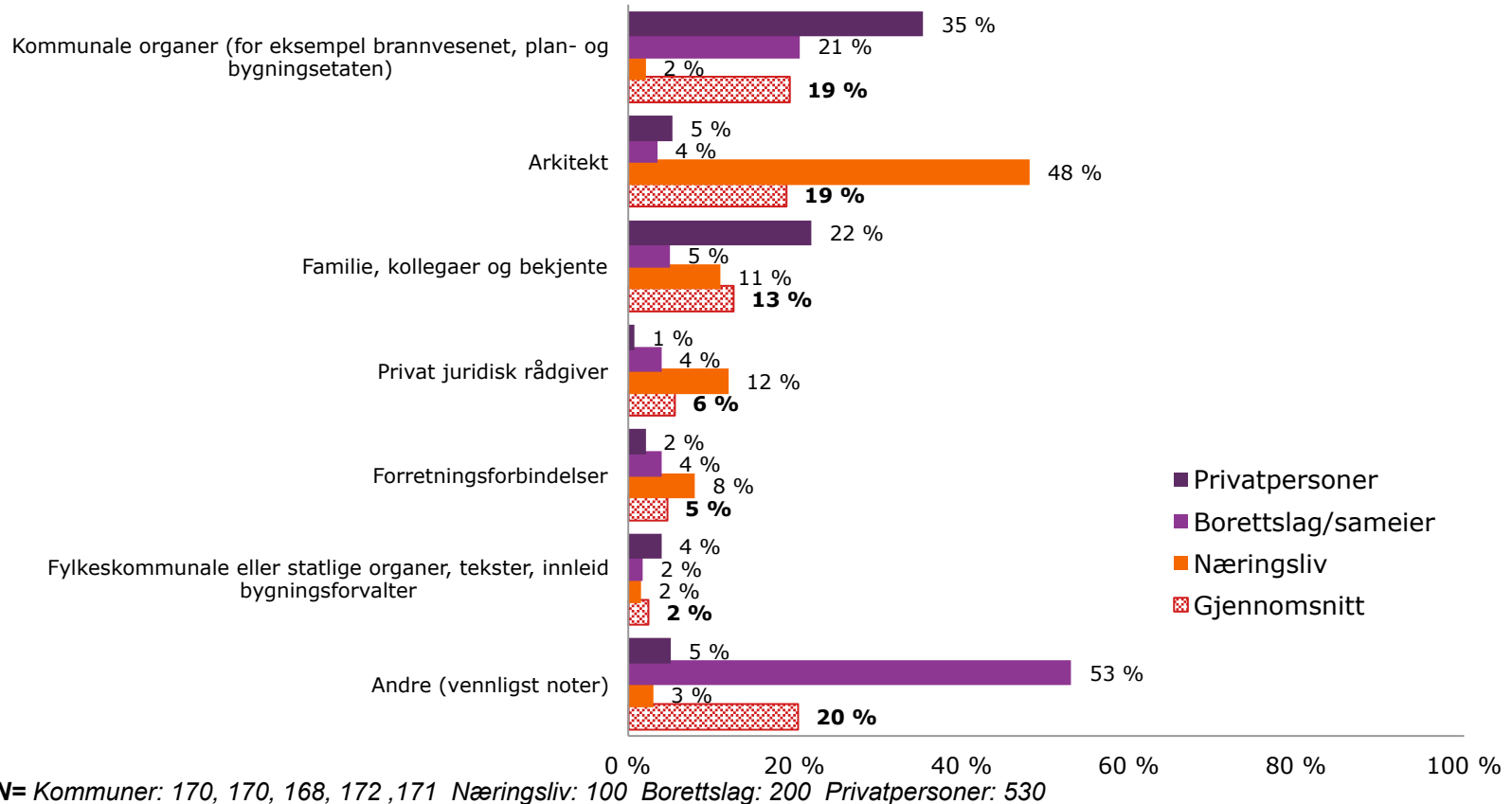
Q19. I hvilken grad er du enig i at det offentlige gjør nok for å spre kunnskap blant bygningseiere om...

N= Kommuner: 171, 169, 170, 169, 164 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 529, 524, 527, 526, 523

Det er stor bredde på hvem som eiere henvender seg til med byggfaglige spørsmål. Næringslivet bruker mye arkitektkompetanse, mens private henvender seg til kommunen eller til familie og venner.

Q20. Hvem forholder du deg mest til når du har byggfaglige spørsmål (for eksempel om lover og regelverk for bygningseiere)? FLERE SVAR MULIG

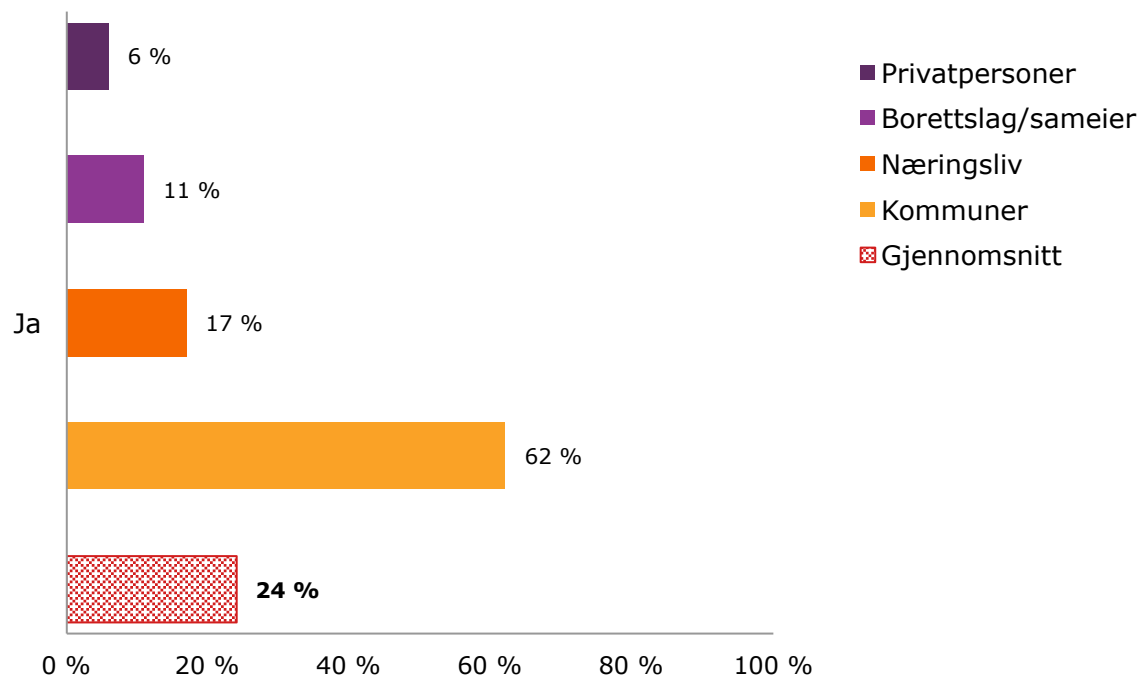

5

Praktiske erfaringer.

Kommunene er i størst grad påvirket av låne- og tilskuddsordninger. Privatpersoner er nærmest ikke påvirket i det hele tatt.

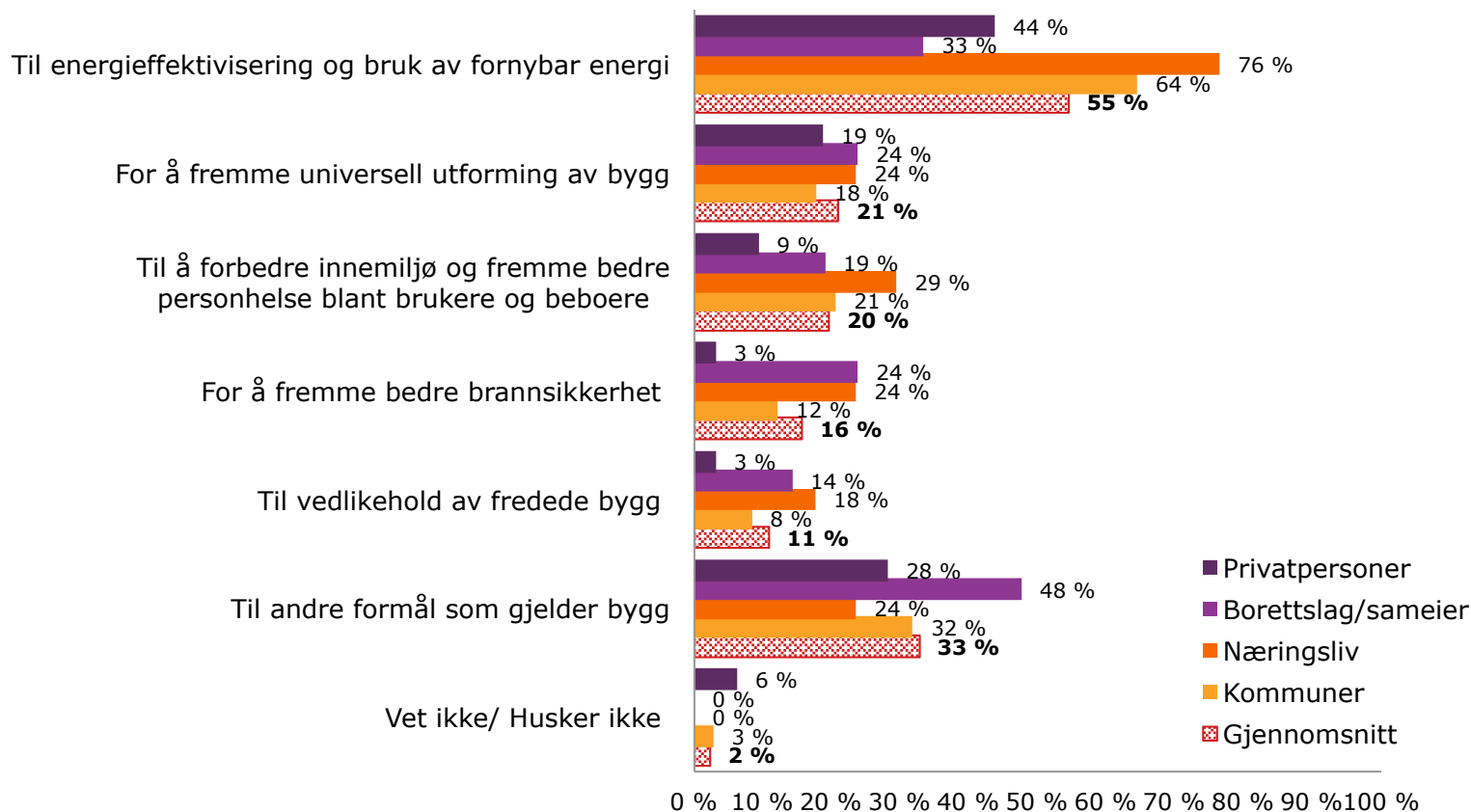
Q21. Har en offentlig låne- eller tilskuddsordning bidratt til at du har gjennomført et tiltak eller et byggeprosjekt som du ellers ikke ville ha gjennomført?

N= Kommuner: 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Tilskudd til energieffektivisering skiller seg ut som den tilskuddsordningen som har størst påvirkningskraft blant alle eiergrupper.

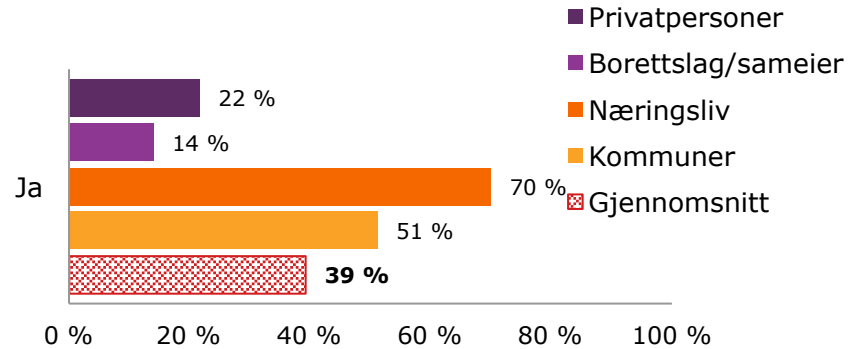
Q22. Hvilken eller hvilke låne- eller tilskuddsordninger var det som fikk deg til å gjennomføre tiltak som du ellers ikke ville ha gjennomført? Var det tilskudd eller lån... FLERE SVAR MULIG

N= Kommuner: 107, Næringsliv: 17 Borettslag: 21 Privatpersoner: 32

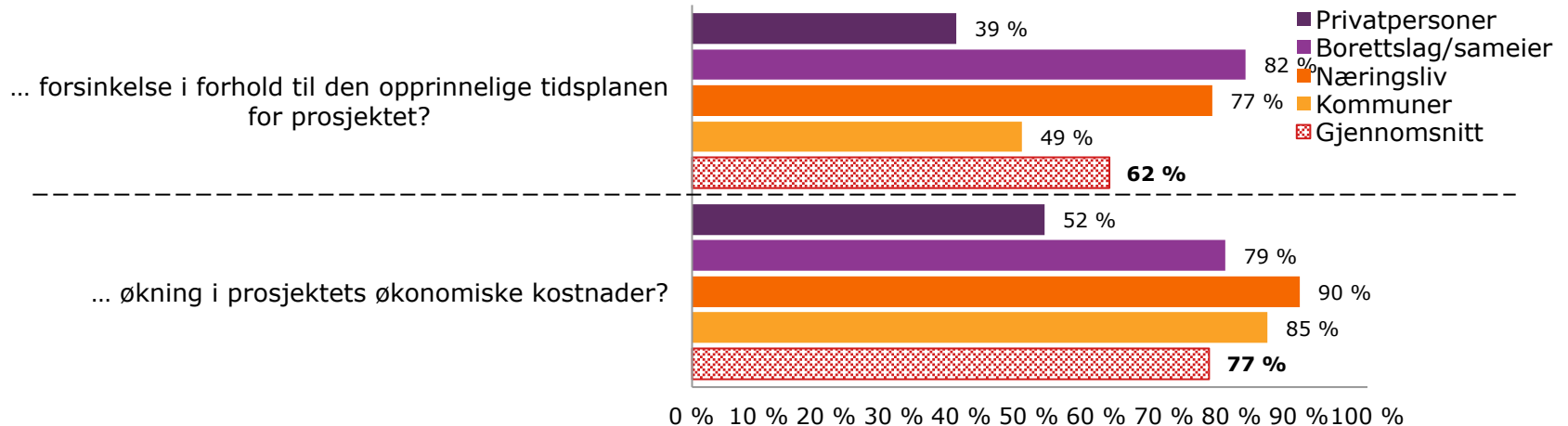
Næringslivet og opplever i størst grad at planene deres påvirkes av lover og regler. De økonomiske kostnadene oppleves som mere betydlige enn forsinkelsene i tid.

Q23. Har du opplevd at lover og regler har ført til at du måtte endre opprinnelige planer i et byggeprosjekt?

N= Kommuner: 172 Næringsliv: 100 Borettslag: 200 Privatpersoner: 530

Q24. Medførte endringen en:

N= Kommuner: 88 Næringsliv: 70 Borettslag: 28 Privatpersoner: 115

6

Opplevelse av de statlige virkemidlene.

Driveranalyser: Opplevelse av de statlige virkemidlene

Avslutningsvis i denne rapporten presenterer vi noen nærmere analyser av hvilke enkeltfaktorer som har betydning for hvordan respondentene har svart på følgende to overordnede spørsmål:

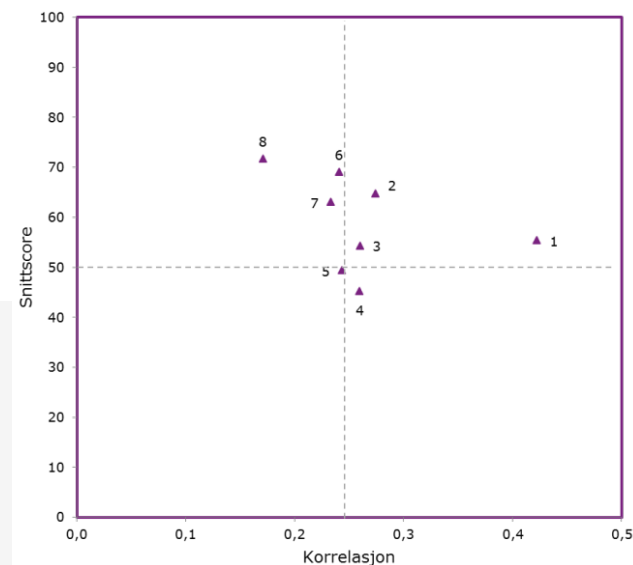
- (q14) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar [dine/ kommunens/ borettslagets/ sameiets] interesser på en god måte?*
- (q15) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?*

Analysene består av to dimensjoner, og presenteres i matriser som vist til høyre:

- Den horisontale akse viser den *statistiske korrelasjonen** mellom vurderingen av ulike enkeltelementer og det overordnede spørsmålet.
- Den vertikale akse viser enkeltelementenes *snittscore*, som vist tidligere i denne rapporten.

*En korrelasjonsanalyse måler den statistiske sammenhengen mellom to variabler. Jo sterkere sammenheng det er mellom to fenomener, jo oftere forekommer de samtidig/systematisk. For eksempel vil det være en sterk positiv sammenheng mellom *kjennskap til regler for bygningseiere* og vurdering av *hvorvidt disse ivaretar dine interesser på en god måte* dersom de som har god kjennskap alltid mener at disse ivaretar deres interesser, mens de som ikke har kjennskap alltid mener at disse *ikke* ivaretar deres interesser. Korrelasjonsverdien varierer mellom -1 og 1, hvor -1 betyr perfekt negativ sammenheng og 1 betyr perfekt positiv sammenheng. For enkelthets skyld er faktorer med negativ korrelasjonsverdi snudd i analysen slik at korrelasjonen blir positiv (merket med «[snudd]»). Disse må derfor tolkes omvendt av faktorens meningsinnhold. I analysene er korrelasjonsmålet Persons r benyttet. Dette fordi alle variablene har flere verdier på en gradsskala. Alle faktorer som vises i plottene, er signifikante $p < .05$.

- Enkeltfaktorer som plasseres langt opp og til høyre i diagrammet, kan tolkes som *positive drivere*. Dette er faktorer som scores positivt og som samtidig korrelerer sterkt med det overordnede spørsmålet.
- Enkeltfaktorer som plasseres langt ned og til høyre i diagrammet, kan tolkes som svakheter eller forbedringsområder. Dette er faktorer som scores negativt og som samtidig korrelerer sterkt med det overordnede spørsmålet. Dersom respondentene hadde vurdert disse faktorene mer positivt, er det sannsynlig at de også ville vurdert det overordnede spørsmålet mer positivt.

Eneboligeiere

(q14) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar dine interesser på en god måte?*

Styrker: De enkeltfaktorene som har betydning for vurdering av q14 og som samtidig scores mest positivt, er at eneboligeiere opplever kravene som stilles til dem fra offentlige myndigheter som *overkommelige* (relativt enkle å innfri), *fornuftige* og *nødvendige*.

Svakheter: Mange eneboligeiere har begrenset kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger rettet mot boligeiere. De opplever heller ikke at det offentlige i tilstrekkelig grad sprer kunnskap om *universell utforming*, hvordan *innemiljøet i boliger kan forbedres med tanke på helse*, eller hvordan *verneverdige bygg skal bevares*.

Viktige faktorer med middels score: Eneboligeieres vurdering av hvorvidt *dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling*, og hvorvidt *kravene som stilles til bygningseiere er kompetansehevende*. Jo mer positivt de vurderer disse elementene, jo mer positivt vurderer de q14.

(q15) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?*

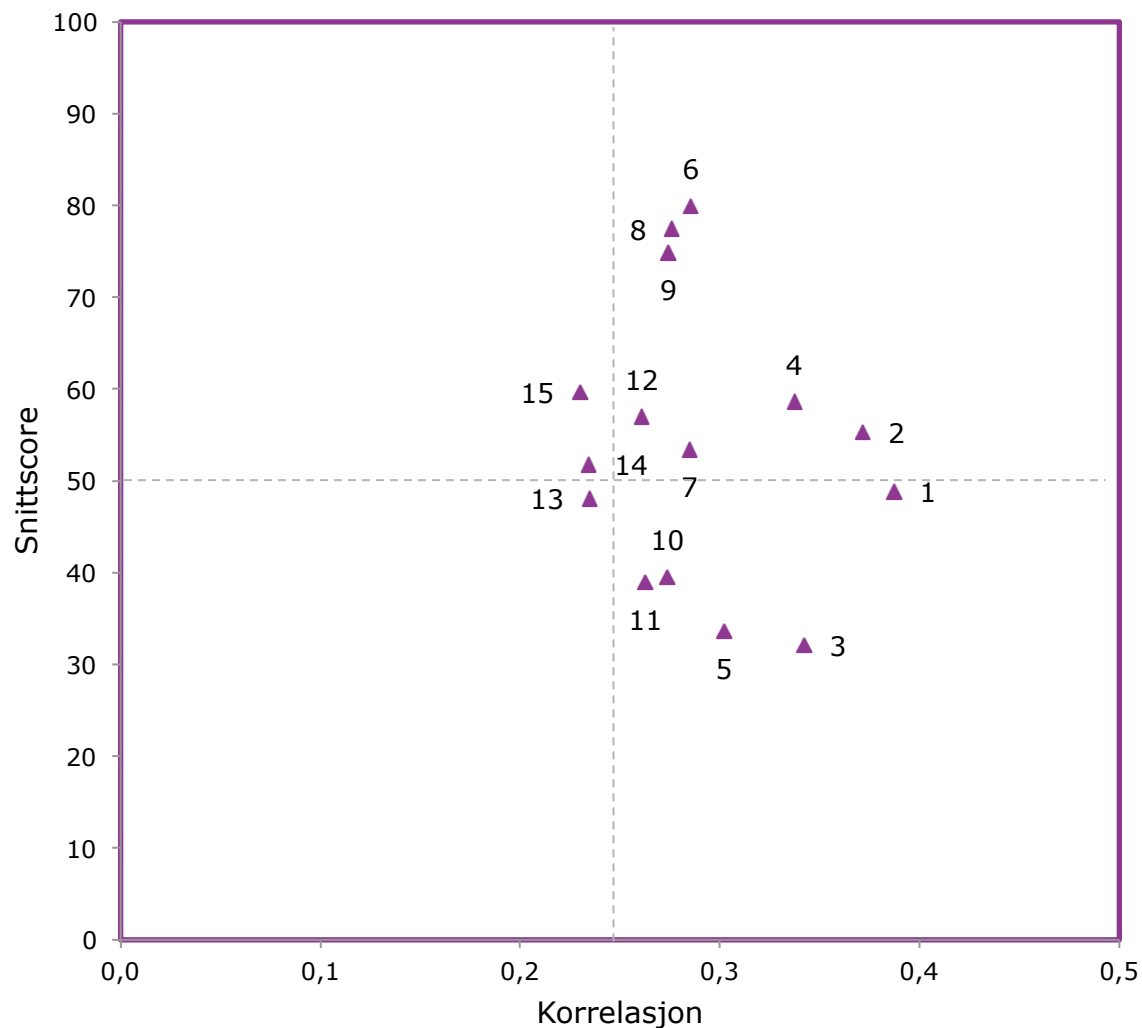
Styrker: Hvorvidt eneboligeiere opplever kravene som stilles til dem fra offentlige myndigheter som *nødvendige*, har positiv betydning for hvordan de vurderer q15. Det samme har også eneboligeiernes vurdering av hvorvidt byggene de eier er sikret mot brann. Eiere med godt brannsikrede bygg, vurderer q15 mer positivt enn andre.

Svakheter: Viktige enkeltfaktorer som ikke scores like positivt, inkluderer eneboligeiernes vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *hvordan innemiljøet i boliger kan forbedres med tanke på helse*, samt *universell utforming*. Boligeierne mener også at dagens lover og regler kan være til hindre for fornuftig boligutvikling.

Viktige faktorer med middels score: Eneboligeieres vurdering av hvorvidt *dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling*.

Eneboligeiere:

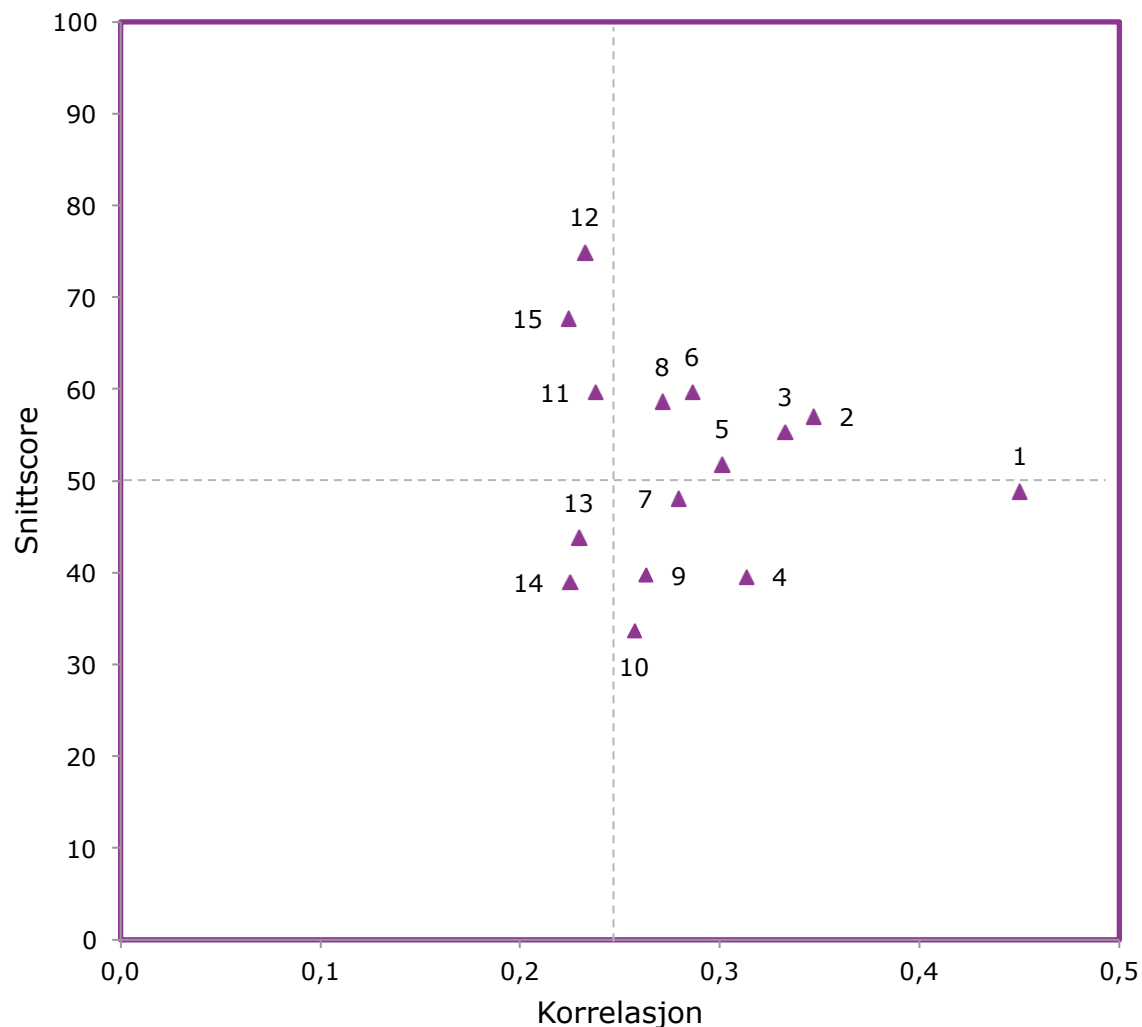
I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar dine interesser på en god måte?

- Vurdering:** Dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- Krav til bygningseier:** Kompetansehevende Q11_5
- Kjennskap:** til offentlige låne- eller tilskuddsordninger rettet mot bygningseiere? Q13
- Krav til bygningseier:** Lønnsomme (på sikt) Q11_4
- Kunnskapsspredning:** Universell utforming Q19_1
- Krav til bygningseier:** Overkommelige (relativt enkle å innfri) Q11_3
- Viktighet:** Universell utforming Q1_1
- Krav til bygningseier:** Fornuftige Q11_2
- Krav til bygningseier:** Nødvendige Q11_1
- Kunnskapsspredning:** Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- Kunnskapsspredning:** Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- Kunnskapsspredning:** Brannsikkerhet Q19_4
- Byggene du eier:** er konstruert for å være mest mulig energibesparende? Q2_2
- Kunnskapsspredning:** Energisparing Q19_2
- Vurdering:** Et høyt skattenivå sikrer fellesgodene Q25_2

Eneboligeiere:

I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?

- 1 Vurdering: Dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- 2 Kunnskapsspredning: Brannsikkerhet Q19_4
- 3 Krav til bygningseier: Kompetansehevende Q11_5
- 4 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- 5 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 6 Vurdering: Et høyt skattenivå sikrer fellesgodene Q25_2
- 7 Byggene du eier: er konstruert for å være mest mulig energibesparende? Q2_2
- 8 Krav til bygningseier: Lønnsomme (på sikt) Q11_4
- 9 Vurdering: Dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging [snudd] Q25_1
- 10 Kunnskapsspredning: Universell utforming Q19_1
- 11 Vurdering: Allmennhensyn bør alltid gå foran hensynet til private interesser Q25_5
- 12 Krav til bygningseier: Nødvendige Q11_1
- 13 Siste byggeprosjekt: Regelverket var styrende for hvordan prosjektet ble gjennomført? [snudd] Q7_3
- 14 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 15 Byggene du eier: er så sikre som de kan være mot brann? Q2_4

Kommunale bygningseiere

(q14) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar kommunens interesser på en god måte?*

Styrker: Enkeltfaktorene som har betydning for svarene på q14 og som samtidig scores positivt, er kommunenes vurdering av det offentliges spredning av informasjon om *energisparing* og *universell utforming*. Kommunenes kjennskap til regelverk som gjelder bygningseiere, har også positiv betydning.

Svakheter: Mange kommuner opplever at byggene deres *ikke* er konstruert for å være mest mulig energisparende, og det har betydning for deres vurdering av q14. Kommunene er heller ikke tilfredse med det offentliges spredning av kunnskap om *bevaring av verneverdige bygg*.

Viktige faktorer med middels score: Kommunenes *kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger*, samt deres vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *hvordan innemiljøet i boliger kan forbedres med tanke på helse*.

(q15) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?*

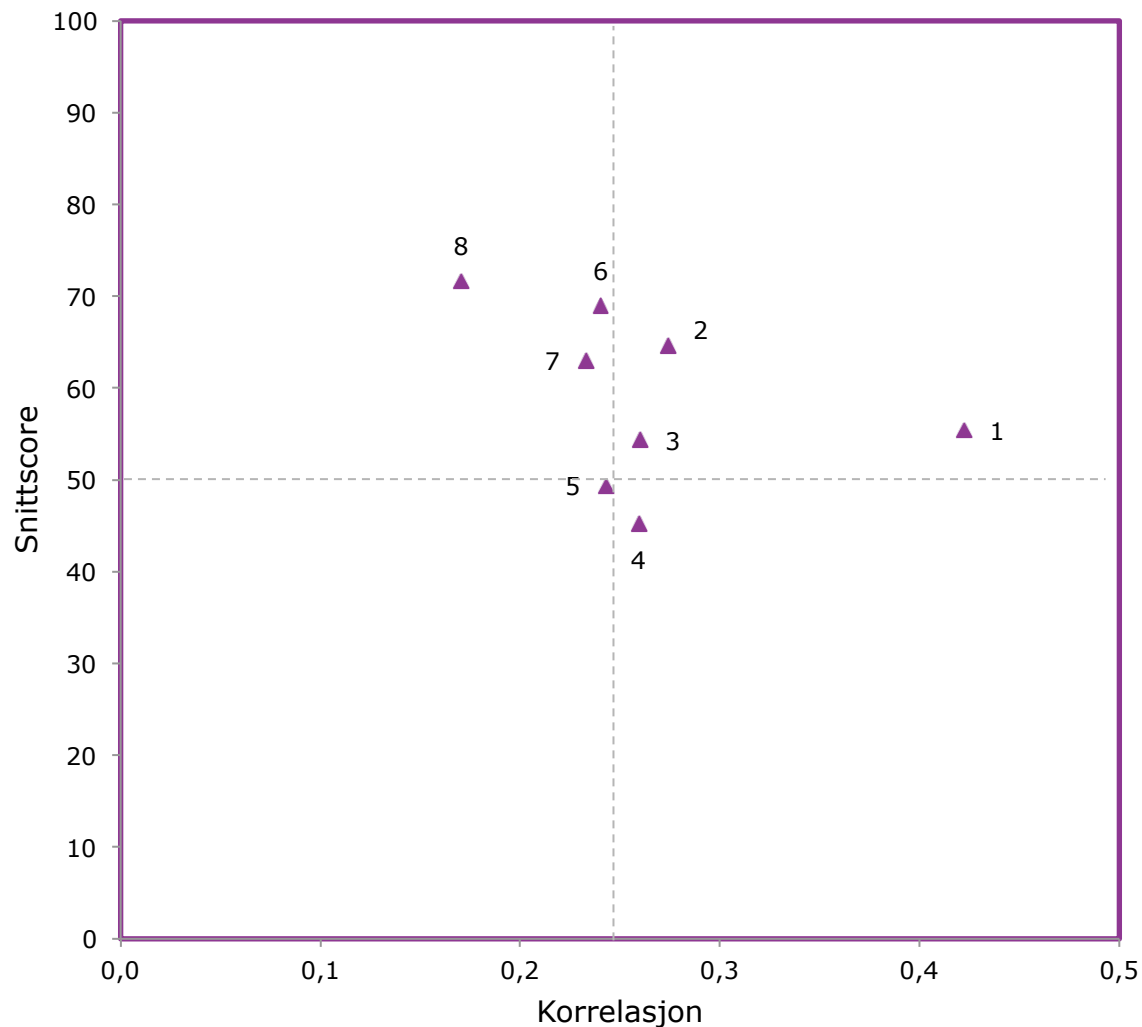
Styrker: De viktigste positive driverne for q15, er kommunenes *kjennskap* til regelverket som gjelder for bygningseiere, samt deres vurdering av det offentliges spredning av informasjon om *energisparing*.

Svakheter: Viktige enkeltfaktorer som ikke scores like positivt, er kommunenes vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse*, samt *bevaring av verneverdige bygg*.

Viktige faktorer med middels score: Kommunenes *kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger*, samt deres vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *hvordan innemiljøet i boliger kan forbedres med tanke på helse*.

Kommunale eiere:

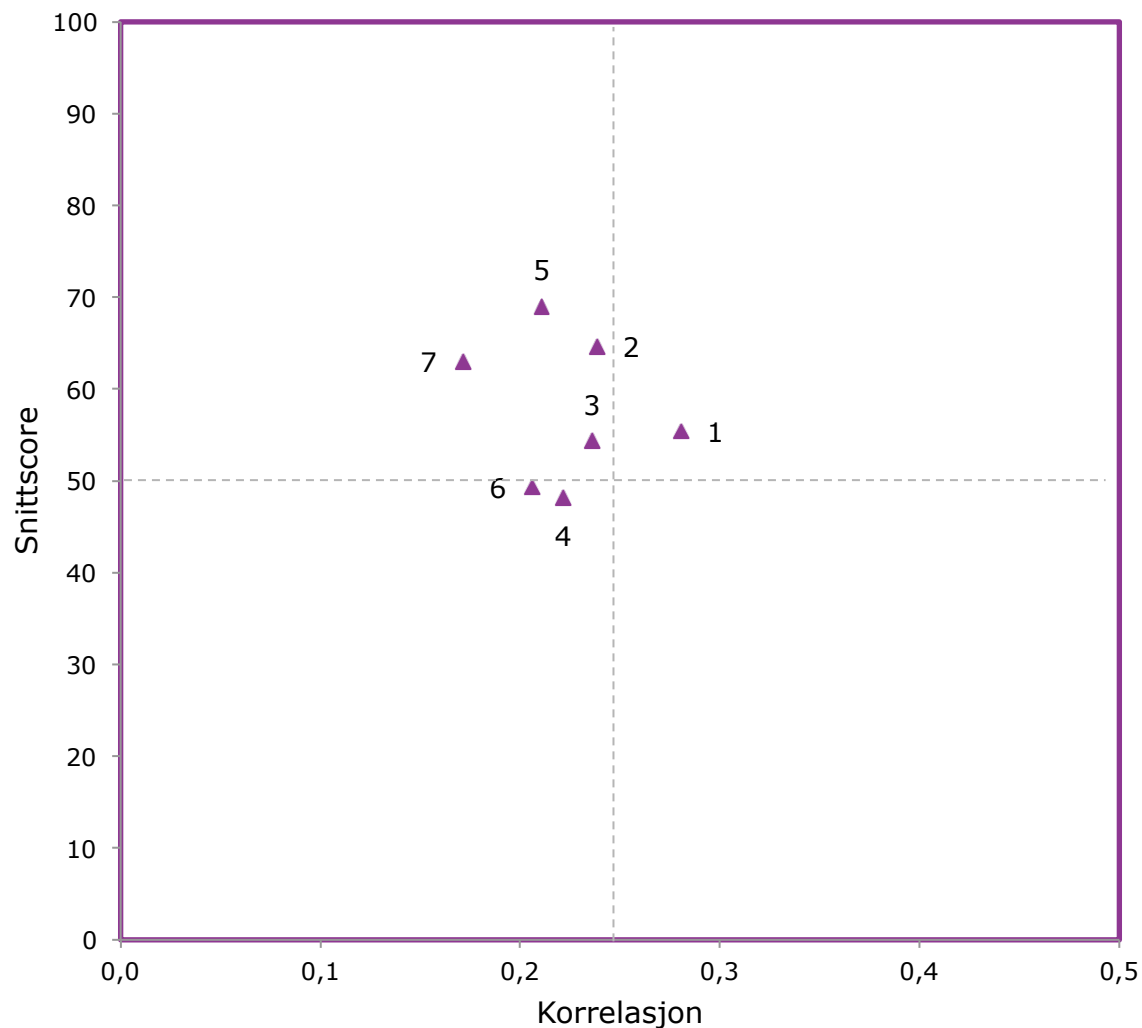
I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar kommunens interesser på en god måte?

- 1 Kjennskap: til offentlige låne- eller tilskuddsordninger rettet mot bygningseiere? Q13
- 2 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 3 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- 4 Byggene kommunen eier: er konstruert for å være mest mulig energibesparende? Q2_2
- 5 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 6 Kjennskap: til regelverket som gjelder for bygningseiere? Q12
- 7 Kunnskapsspredning: Universell utforming Q19_1
- 8 Byggene kommunen eier: er så sikre som de kan være mot brann? Q2_4

Kommunale eiere:

I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?

- 1 Kjennskap: til offentlige låne- eller tilskuddsordninger rettet mot bygningseiere? Q13
- 2 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 3 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- 4 Byggene kommunen eier: Har bevaringsverdige detaljer som blir ivaretatt på best mulig måte? Q2_5
- 5 Kjennskap: til regelverket som gjelder for bygningseiere? Q12
- 6 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 7 Kunnskapsspredning: Universell utforming Q19_1

Næringslivet (profesjonelle eiere)

(q14) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar dine interesser på en god måte?*

Styrker: Enkeltfaktorer som har betydning for profesjonelle bygningseieres svar på q14 og som de samtidig scorer positivt, inkluderer deres vurdering av det offentliges spredning av informasjon om *energisparing*, at de opplever universell utforming som *viktig*, samt at de selv hadde *styring* over deres siste byggeprosjekt.

Svakheter: Mange profesjonelle bygningseiere opplever at *dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging*, samt at det offentlige *blander seg for mye inn i folks privatliv*.

Viktige faktorer med middels score: Profesjonelle bygningseieres *kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger*, samt deres vurdering av hvorvidt *dagens offentlige låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling*.

(q15) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?*

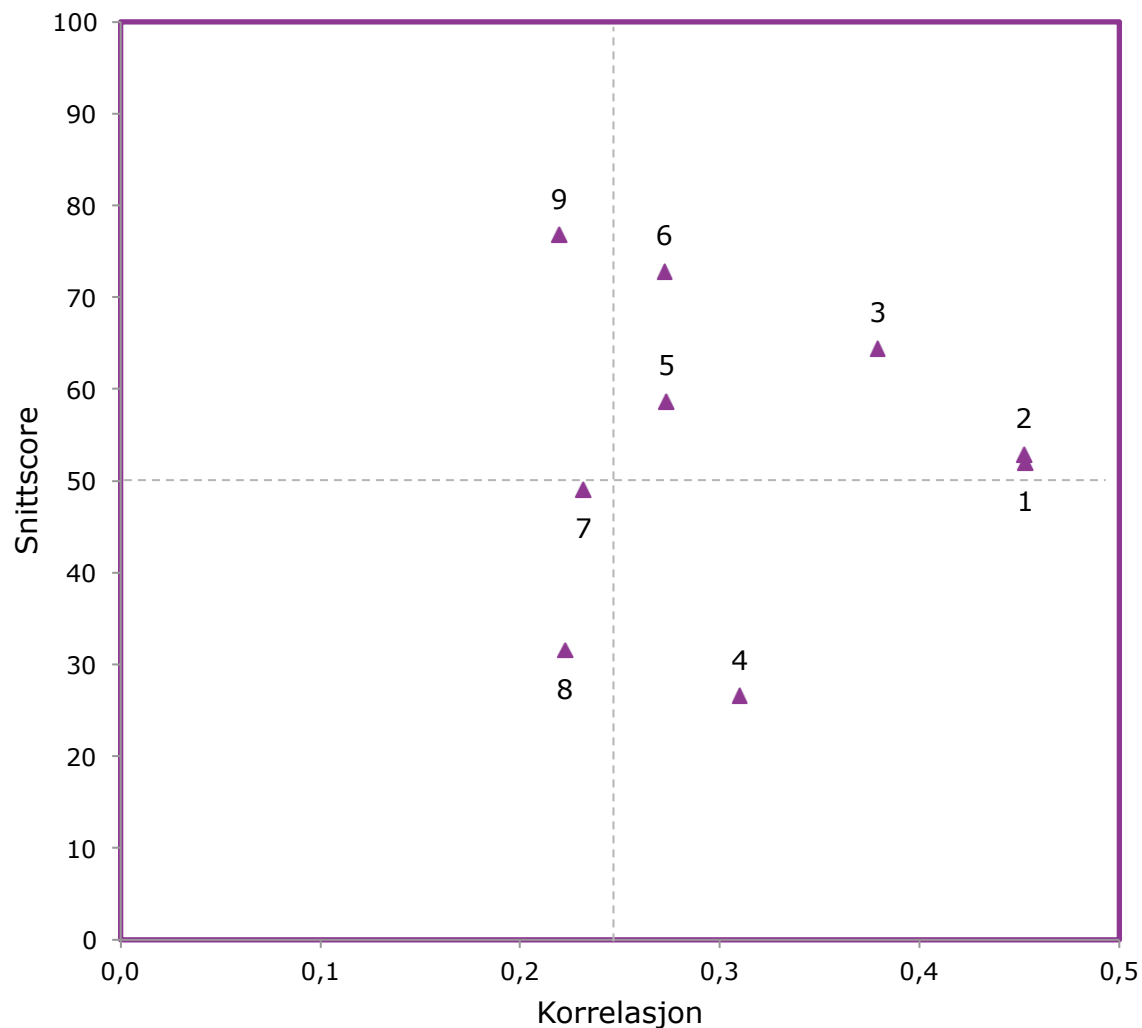
Styrker: Viktige positive drivere blant profesjonelle eiere er deres vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *energisparing*. Videre svarer de færreste profesjonelle eiere at de tilpasser sine byggeprosjekter for å unngå å måtte søke om tillatelse fra myndighetene, og dette henger sammen med deres vurdering av q15.

Svakheter: I likhet med vurderingen av q14, er en viktig negativ faktor i vurderingen av q15 at de profesjonelle bygningseierne opplever at *dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging*.

Viktige faktorer med middels score: Profesjonelle bygningseieres vurdering av det offentliges spredning av kunnskap om *bevaring av verneverdige bygg og universell utforming*, samt deres vurdering av hvorvidt *dagens låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling*.

Næringslivet (profesjonelle eiere):

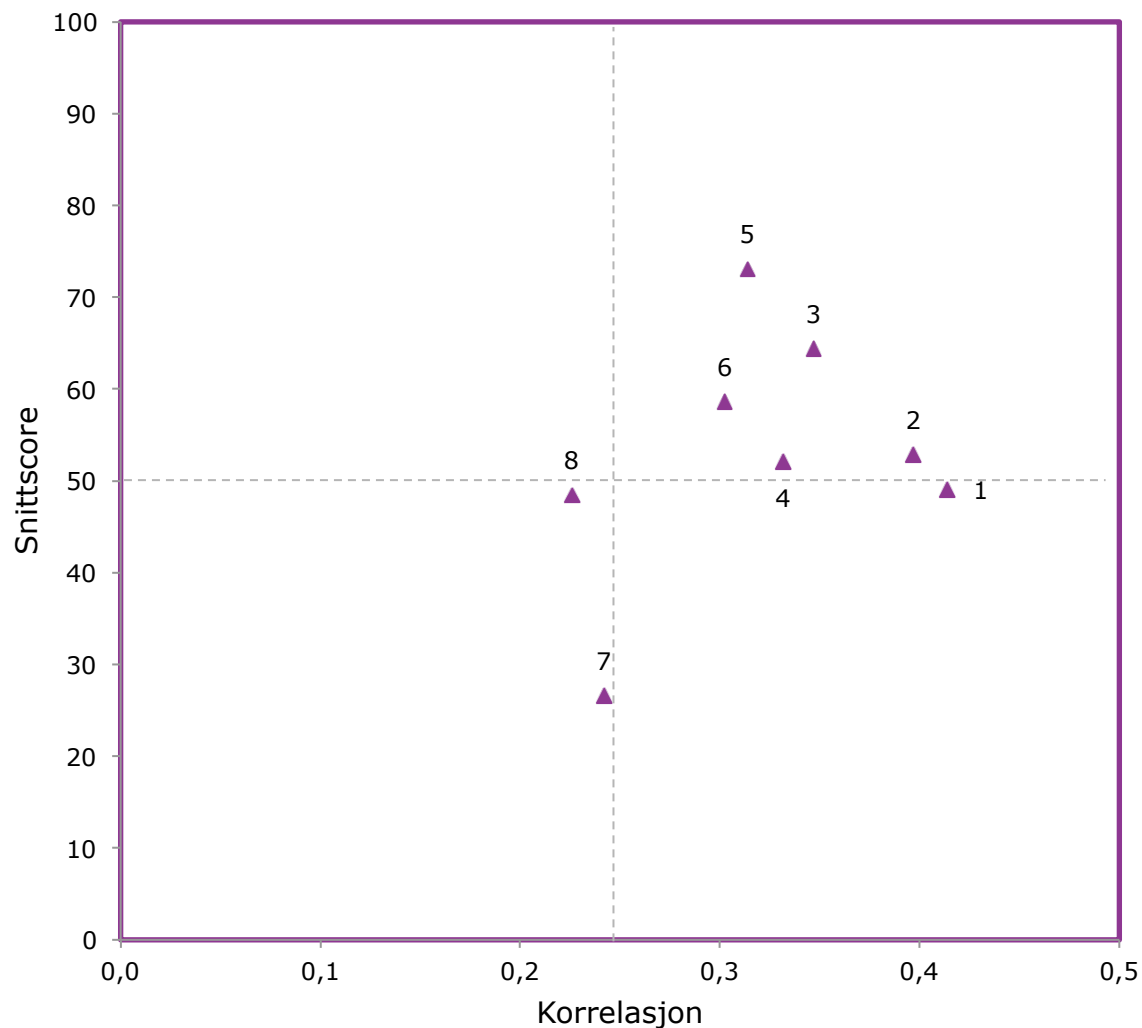
I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar dine interesser på en god måte?

- 1 Kjennskap: til offentlige låne- eller tilskuddsordninger rettet mot bygningseiere? Q13
- 2 Vurdering: Dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- 3 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 4 Vurdering: Dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging [snudd] Q25_1
- 5 Vurdering: Et høyt skattenivå sikrer fellesgodene Q25_2
- 6 Viktighet: Universell utforming Q1_1
- 7 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 8 Vurdering: Det offentlige blander seg for mye inn i folks privatliv [snudd] Q25_4
- 9 Siste byggeprosjekt: Hadde du selv styring over byggeprosjektet? Q7_4

Næringslivet (profesjonelle eiere):

I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?

- 1 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 2 Vurdering: Dagens offentlige låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- 3 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 4 Kunnskapsspredning: Universell utforming Q19_1
- 5 Tilpasning: Tilpasser dine byggeprosjekter for å unngå å måtte søke om tillatelse fra myndighetene? [snudd] Q8
- 6 Vurdering: Et høyt skattenivå sikrer fellesgodene Q25_2
- 7 Vurdering: Dagens lover og regler er til hinder for fornuftig boligutbygging [snudd] Q25_1
- 8 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3

Borettslag

(q14) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar borettslagets/sameiets interesser på en god måte?*

Styrker: Enkeltfaktorer som har betydning for borettslagslederens svar på q14 og som de samtidig scorer positivt, er særlig knyttet til deres vurdering av de *krav* som stilles til bygningseiere; at de er *overkommelige, lønnsomme (på sikt),* samt *kompetansehevende.*

Svakheter: Borettslagsledere vurderer at det offentlige bør bli bedre i sin spredning av kunnskap om *bevaring av verneverdige bygg* og om *hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse.* Videre svarer mange borettslagsledere at byggene de har ansvar for *ikke* er godt nok tilpasset funksjonshemmede, og dette er viktig for deres vurdering av q14. Til slutt er det noen borettslagsledere som mener at *regelverket var styrende for deres siste byggeprosjekt,* noe som korrelerer negativt med q14.

Viktige faktorer med middels score:

Borettslagslederens vurdering av hvorvidt *dagens offentlige låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling* og hvorvidt de har *kjennskap til offentlige låne- og tilskuddsordninger.*

(q15) *I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?*

Styrker: Også når det gjelder q15, er viktige positive drivere blant borettslagsledere knyttet til deres vurdering av de *krav* som stilles til bygningseiere; at de oppleves som *kompetansehevende, fornuftige* og *overkommelige.* Videre er det en klar sammenheng mellom de som støtter påstanden i q15 og som samtidig svarer at de i stor grad *ivaretar bevaringsverdige detaljer* på best mulig måte.

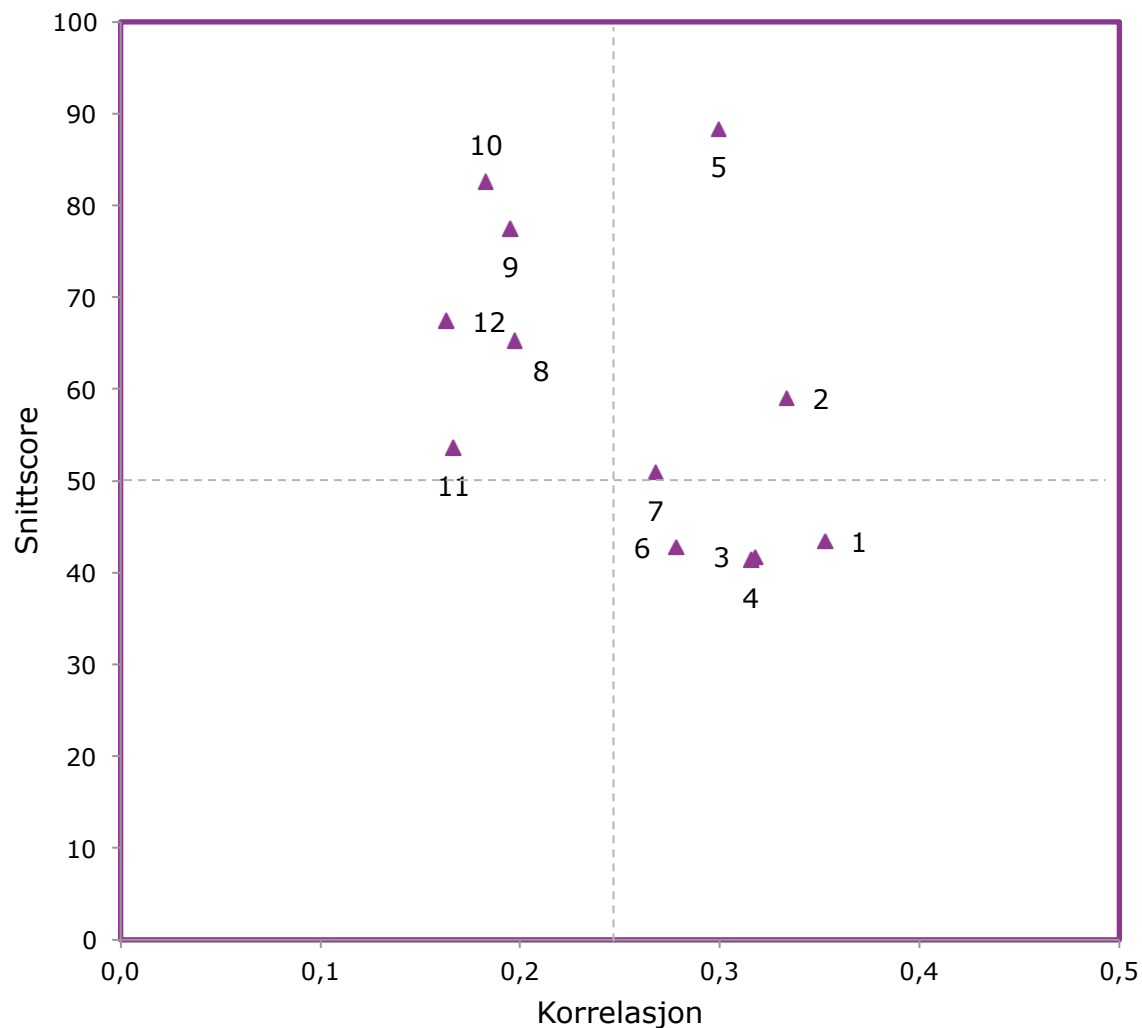
Svakheter: Negative enkeltfaktorer ifølge borettslagsledere, er knyttet til deres vurdering av hvordan det offentlige sprer kunnskap om *hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse.* Videre svarer mange borettslagsledere at byggene de har ansvar for *ikke* er godt nok tilpasset funksjonshemmede, og dette er også viktig for deres vurdering av q15.

Viktige faktorer med middels score:

Borettslagslederens vurdering av det offentliges spredning av *kunnskap om energisparing,* samt deres vurdering av hvorvidt *dagens låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling.*

Borettslag:

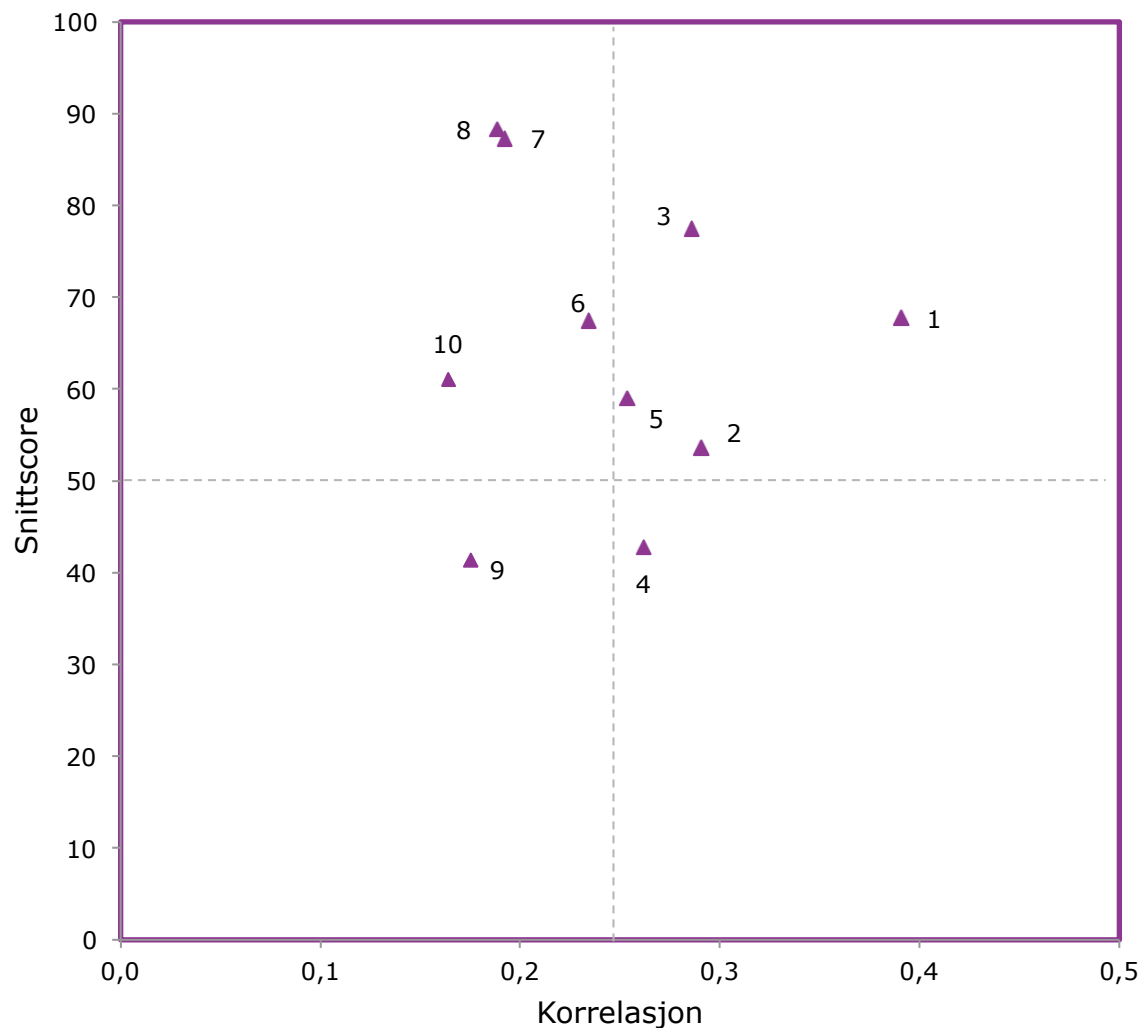
I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar borettslagets/sameiets interesser på en god måte?

- 1 Siste byggeprosjekt: Regelverket var styrende for hvordan prosjektet ble gjennomført? [snudd] Q7_3
- 2 Vurdering: Dagens offentlige låne- og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- 3 Kunnskapsspredning: Bevaring av verneverdige bygg Q19_5
- 4 Byggene du har ansvar for: er mest mulig tilpasset funksjonshemmede? Q2_1
- 5 Krav til bygningseier: Overkommelige Q11_3
- 6 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- 7 Kjennskap: til offentlige låne- eller tilskuddsordninger rettet mot bygningseiere? Q13
- 8 Kunnskapsspredning: Brannsikkerhet Q19_4
- 9 Krav til bygningseier: Kompetansehevende Q11_5
- 10 Krav til bygningseier: Lønnsomme (på sikt) Q11_4
- 11 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 12 Byggene du har ansvar for: har best mulig innemiljø? Q2_3

Borettslag:

I hvilken grad er du enig i at dagens regelverk og låne- og tilskuddsordninger for bygningseiere ivaretar samfunnets helhetlige interesser på en god måte?

- 1 Byggene du har ansvar for: Har bevaringsverdige detaljer som blir ivaretatt på best mulig måte? Q2_5
- 2 Kunnskapsspredning: Energisparing Q19_2
- 3 Krav til bygningseier: Kompetansehevende Q11_5
- 4 Kunnskapsspredning: Hvordan innemiljøet kan forbedres med tanke på helse Q19_3
- 5 Vurdering: Dagens offentlige låne - og tilskuddsordninger bidrar til fornuftig boligutvikling Q25_6
- 6 Byggene du har ansvar for: har best mulig innemiljø? Q2_3
- 7 Krav til bygningseier: Fornuftige Q11_2
- 8 Krav til bygningseier: Overkommelige Q11_3
- 9 Byggene du har ansvar for: er mest mulig tilpasset funksjonshemmede? Q2_1
- 10 Kjennskap: til regelverket som gjelder for bygningseiere? Q12